

ՀՀ ՄՇԱԿՈՒՅԹԻ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ԳՐԱԴԱՐԱՆ

ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

2015 թվականին

կատարած աշխատանքների

ԵՐԵՎԱՆ 2016

Կազմող՝ ԱՆԻ Արղության
Հայաստանի ազգային գրադարանի գիտնական
քարտուղար (ժ.պ.)

«Գիրք» հրատարակչություն

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ԳՐԱԴԱՐԱՆԻ

2015 թ. ԿԱՏԱՐԱԾ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐԻ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՑՈՒՑԱՆԻՇՆԵՐԸ

Հայաստանի ազգային գրադարանում 2015 թ. հաշվետու տարում կատարվել են առաջնային խնդիրների լուծման հետևյալ աշխատանքները

1. Գրադարանային հավաքածուի համալրում , տեղեկույթի սպասարկում և պահպանում

Համաձայն ՀՀ մշակույթի նախարարի 2014 թ. փետրվարի N 47-Ա «Հայաստանի ազգային գրադարան» ՊՈԱԿ-ի ռուսալեզու գրադարանային ֆոնդերի հաշվառման գործընթացը ուսումնասիրելու մասին» հրամանի, ըստ ժամանակացույցի ավարտվել են՝ «Համալրման», «Գրքափոխանակության», «Մատենագիտության և գիտական հետազոտությունների», «Սպասարկման», «Օտարալեզու գրականության մշակման և կատալոգների կազմակերպման», «ՀՀԱԳ», «Արվեստի գրականության և ոչ գրքային հրատարակությունների», «Նոտային-երաժշտական գրականության» բաժինների ռուսերեն հավաքածուների վերահաշվառումը: Վերահաշվառման աշխատանքները շարունակվում են Գլխավոր գրապահոցում (տես աղյուսակ 1-ում):

ՀԱԳ հավաքածուն 01.01.2016թ. դրությամբ կազմում է 6.418.893 միավոր, որից գործող հավաքածուն՝ 6.163.708 միավոր, պահուստային հավաքածուն՝ 117.918 միավոր, գրքափոխանակության հավաքածուն՝ 137.267 միավոր:

2015թ. ՀԱԳ հավաքածուները համալրվել են 39.179 միավորով, որից սուբսիդիայի հաշվին՝ 4.229 միավորով, նվիրատվությամբ՝ 26.402 միավորով, միջազգային գրքափոխանակությամբ՝ 1085 միավոր, հայաստանյան գրքափոխանակությամբ՝ 212 միավոր: Պարտադիր օրինակների քանակն է՝ 6.609 միավոր, այլ աղբյուրներ՝

642 միավոր, որից 640-ը՝ ՀԱԳ հրատարակություններ, իսկ 2-ը՝ կորած գրքերի ակտ (տես նկ. 1): Նաև տես (աղ.2) :

2015թ. ընթացքում հավաքածուների համալրումը կատարվել է «Amazon», «Catawiki», «AbeBooks» էլեկտրոնային գրավաճառ ցանցերի, «Բուկինիստ», «Բյուրոկրատ», «Արտբրիջ», «Հայ գիրք», «Նոյան տապան» գրախանութների, հրատարակչությունների և անհատների միջոցով, որի արդյունքում ձեռք է բերվել և ՀՀԱԳ բաժնի հայագիտական հավաքածու է մուտքագրվել 958 անուն հայագիտական գրականություն, որից ռուսերեն՝ 180 միավոր և օտար լեզուներով՝ 36 երկրից, 20 լեզուներով, 778 միավոր գրականություն: Ստացումներից 14 միավորը ֆաքսիմիլե տարբերակներ են, 1 միավորը՝ պատճենահանում:

Գլխավոր գրապահոցի օտարալեզու գրականության ենթաբաժնում պահպանվող արևելագիտական հավաքածուի վերաբաշխման աշխատանքները կազմակերպելու համար հանձնաժողով ձևավորելու նստին հիմք ընդունելով ՀՀ մշակույթի նախարարի 2003 թվականի փետրվարի 5-ի N 83-րդ հրամանով հաստատված «Հայաստանի ազգային գրադարան» ՊՈԱԿ-ի կանոնադրության 36-րդ կետի «ժ» ենթակետը և կազմակերպության տնօրենության նիստի 2015 թվականի ապրիլի 13-ի N 1-ի արձանագրությունը՝

2015 թվականի մայիսի 4-ից գլխավոր գրապահոցի օտարալեզու գրականության ենթաբաժնում պահպանվող արևելագիտական հավաքածուն վերաբաշխվել է ներքոգրյալ կարգով:

ա) Հայագիտական բնույթի առաջին օրինակները սահմանված կարգով հանձնվեն հնատիպ, հազվագյուտ և արխիվային գրականության բաժնի նվիրատվությունների և անհատական հավաքածուների ենթաբաժնին և ձուլվեն հայագիտական Armenia հավաքածուին:

բ) երկու և ավելի օրինակները վերագրանցվեն համալրման բաժնում 2015 թվականի մայիսի 4-ին ստեղծված չափսահամարային լրացուցիչ գույքամատյանում և տեղադրվեն գլխավոր գրապահոցի օտարալեզու գրականության ենթաբաժնում չափսահամարային դասավորությամբ:

2015թ. գրանցված խոշոր նվիրատուներից գրադարանը համալրվել է հետևյալ գրականությամբ.

ԱՄՆ-ից՝ Արևելյան թեմից՝ 191անուն/199 միավոր:

Յրաչ Ձադոյանից /ԱՄՆ/, որի նվիրաբերած գրականությունը 1170 արկղ է, 2015թ. նուտքագրվել է 78 արկղ, 1635 միավոր,

Յովսեփ Նալբանդյանից /ԱՄՆ/՝ 83 միավոր/50 անուն, որից նոր անուն-20 միավոր, Ռուսինահայ միությունից /Վարուժան Ոսկանյանի միջոցով՝ 55անուն/109 միավոր, Ռուսինհայում ՅՅ դեսպանատնից՝ 61 միավոր Լիբանանի Մեծի Տանն Կիլիկիոյ կաթողիկոսությունից /Լիբանանում ՅՅ դեսպանատան միջոցով/՝ 100 միավոր,

Թորոս Թորանյանից /Լիբանանում ՅՅ դեսպանատան միջոցով՝ 43 միավոր,

Ձավեն Մսրըյանից /Լիբանանում ՅՅ դեսպանատան միջոցով՝ 32 միավոր:

ԼՂԿ կառավարության տեղեկատվության և հասարակայնության հետ կապերի վարչության պետ Յրանտ Ալեքսանյանից և Արցախի բարբառի և ազգագրության ուսումնասիրման կենտրոնի տնօրեն Լուսինե Մարգարյանից համատեղ՝ 126 անուն/236 միավոր, /նոր անուն -34 միավոր և մեկ օրինակի լրացում - 19 անուն/:

2015թ. Յայաստանի ազգային գրադարանը, որպես մշակութային արժեք ներկայացնող կենտրոն ստացել է նաև հնատիպ և հազվագյուտ գրականություն: Յնատիպ, հազվագյուտ գրականության ենթաբաժին է հանձնվել 29 միավոր, որից հայերեն - 13, ռուսերեն-7, օտար լեզվով-6, հայատառ թուրքերեն-3 միավոր: Տրվածներից 7 միավորը նոր անուն է /1մ.-հնատիպ, 4մ.(1801-1850թթ.), 2մ.-հազվագյուտ/: Յնատիպ, հազվագյուտ գրականությունը հիմնականում ձեռք է բերվել զննան միջոցով, իսկ 4մ՝ /1-հնատիպ, 2մ.(1801-1850թթ.)/ եղել է նվիրատվություն ժակ Դերմենջյանից /Յրանսիա/ : Այլուսակ 3-ուն ներկայացված են հայերեն հնատիպ ձեռքբերված գրքերը:

Գրատպության թանգարանի համար ձեռք է բերվել 24 անուն /25 միավոր/ նյութեր: Դրանք են՝

Ազդագրեր /աֆիշաներ/- 5 մ.՝ /Նվեր Ավո Յովհաննիսյանից/,

Գիրք- 6մ. /5-զնուն, 1-Նվեր ԱՄՆ-ից/

զլոբուս -2մ.՝ 1900 և 1910թթ., /զնուն /,

դիդակտիկ նյութ՝ աշխարհի դրոշների հավաքածու 1մ./1749թ./, /զնուն/,

Թանգարանային առարկաներ՝ 4մ. /2մ.-գրքի փայտյա հենակներ, 1մ.-աթոռ՝ գնում արտասահմանից, 1մ.-«Շեղելի ժամանակագրությունը» Գրքից մի թերթ-1493թ: Նվեր Տ. Ջարգարյանից/,

Կլիշե /լիտոգրաֆիկ քար/– 1մ. /Գնում /,

Հրավիրատոմս -1 մ.

Քարտեզներ՝ 5մ.-1843թ., 1790թ., 1720թ., 1540-ական թթ. /գնում աճուրդներից/:

Ազգային գրադարանի վերջին հնգամյակի՝ 2010-2015թթ. համալրման ցուցանիշների համեմատական պատկերն ըստ ձեռքբերման աղբյուրների ներկայացված է նկ. 2-ում:

2015 թ. ստացումներն են 39.179 միավոր, որից հայերեն՝ 23.546 միավոր, ռուսերեն՝ 7.685 միավոր, անգլերեն՝ 3.928, ֆրանսերեն՝ 485 միավոր, գերմաներեն՝ 511 միավոր, իտալերեն՝ 16 միավոր, իսպաներեն՝ 8 միավոր և այլ (լեհերեն, հունարեն, հունգարերեն, նորվեգերեն, շվեդերեն, ուկրաիներեն, ռումիներեն, սլովեներեն, թուրքերեն, արաբերեն, պարսկերեն) լեզուներով՝ 3000 միավոր: Համեմատելով 2014 և 2015 թթ. ստացումներն ըստ լեզուների նկատում ենք, որ 2014 թ. հայերեն լեզվով ստացումները 1.518 միավորով ավելի շատ են, քան 2015 թ. հայերեն լեզվով ստացումները (տես նկ. 3) :

Հայաստանի Հանրապետության Կառավարության՝ 2012թ. նոյեմբերի 29-ի N 1509-Ն «Հայաստանի Հանրապետության գրադարանների միասնական մատենագիտական համահավաք գրացուցակի ստեղծման կարգը սահմանելու մասին» որոշման հավելվածով սահմանված Կարգի I մասի 4-րդ կետի համաձայն՝ «Հայաստանի ազգային գրադարան» ՊՈԱԿ-ը համակարգում և ձևավորում է համահավաք գրացուցակը: Գրացուցակի ձևավորմանը մասնակցում են 10 մարզային գրադարաններ ALEPH ծրագրով մուտքագրումներ կատարելու համար: Բոլորն ապահովված են ծրագրային փաթեթով: Այդուհանդերձ 4 և նկ. 4-ում ներկայացված են 2015թ. համահավաք գրացուցակում մարզային գրադարանների մուտքագրումները:

Աշխատանք է տարվել արտասահմանյան գրադարանների էլեկտրոնային շտեմարաններից գրքերի ներբեռնման կամ հղումով միացման ուղղությամբ: Այդ կայքերն են՝ <https://archive.org/> ,

<http://books.google.com>, gallica.bnf.fr, <http://www.ulb.uni-bonn.de>,
<http://www.digitale-sammlungen.de>, <https://www.hathitrust.org/>

2015 թ. սեպտեմբերի 24-26-ը Գաֆեսճյան արվեստի կենտրոնում շարունակելով ավանդույթը Հայաստանի ազգային գրադարանը հասարակությանը ներկայացավ ArmBookExspo երկրորդ ցուցադրությամբ: Հայոց ցեղասպանության 100-րդ տարելիցի միջոցառումների շրջանակում ընդգծվում է նմանատիպ ցուցադրության կազմակերպելու անհրաժեշտությունը, քանզի հայ ժողովրդի պատմական հիշողությունը ամփոփված է առաջին հերթին գրքերի մեջ:

Ներառված են՝

Հայոց ցեղասպանության թեմայով հրատարակված գրքեր՝ տարբեր ժամանակագրական շեշտադրումներով

Արտերկրում հրատարակված հայագիտական գրքեր՝ 1990 թվականից առ այսօր

Հայաստանում և Արցախում հրատարակված գրքեր՝ 2012 թվականից առ այսօր

Գաֆեսճյան արվեստի կենտրոնում ներկայացվել է շուրջ 5800 միավոր գրականություն՝ 52 երկիր, 32 լեզուներով, որոնցից շուրջ 2800-ը հրատարակված էր Հայաստանում և Արցախում: Ցեղասպանության թեմայով ընդգրկվել էր 2275 միավոր գիրք: Հաշվի առնելով Գաֆեսճյան արվեստի կենտրոնի սահմանափակ տարածքը՝ ցուցադրվել է շուրջ 2000 գիրք, իսկ ներառված ողջ գրականությունը ներկայացվել է <http://www.armbookexpo.am/> կայքում՝ համապատասխան մատենագիտական նկարագրությամբ, հայերեն և անգլերեն:

«Բարձրագույն որակավորման հանձնաժողովի» հետ կնքված պայմանագրի համաձայն ՀՀ գիտական աստիճանաշնորհման համակարգի գործունեությանը աջակցելու նպատակով ՀԱԳ-ը 2015 թ. ընթացքում թվայնացրել է 1056 անուն ատենախոսություն: Արդեն սկսված է «Հայաստանի ատենախոսությունների համահավաք պահոցի» ձևավորումը, որը հասանելի է օգտատերերին բաց մատչելիության սկզբունքով:

ՀԱԳ-ի կողմից իրականացվում է գրքափոխանակություն ՀՀ, ԼՂՀ և արտերկրի գրադարանների, կազմակերպությունների և անհատների հետ:

Հնատիպ գրքերի հավաքածուից իրականացվել է 11 միավոր գրքերի վերականգնում մատենադարանում և մշակութային նշանակության հավաքածուից՝ 87 միավոր գրքի կազմի և էջերի վերականգնումը: Նաև կատարվել է գրականության 21.570 թերթի ախտահանում և մանրէազերծում:

Կատարվել է գրադարանային հավաքածուից 23.340 թերթ միավորի վերականգնումը: Ձեռք է բերվել 45 միավոր խոսող (audio) գիրք՝ տեսողության խնդիրներ ունեցող օգտվողների համար և կազմակերպվել է դրանց սպասարկումը:

ՀԱԳ-ը անդամակցում է «CENL», «IFLA», «BAE» միջազգային կազմակերպություններին:

Համաձայն ՀՀ կառավարության 2014 թվականի՝ «Հայկական ժառանգության էլեկտրոնային շտեմարանների ստեղծում» գերակա խնդիր, Հայաստանի ազգային գրադարանը որպես գլխադասային կազմակերպություն իրականացնում և համակարգում է «Հայ պարբերական մամուլ» և «Հայ գիրք» համահավաք շտեմարանների ձևավորումը:

01.01.2016թ. դրությամբ ունենք պարբերականների թվայնացված 662 անուն՝ 1.486.456 էջ (թերթ՝ 292 անուն՝ 257.958 էջ, հանդես՝ 370 անուն՝ 1.228.498 էջ): Թվայնացման վիճակագրությունը բերված է նկ. 5-ում և նկ. 6-ում:

«Հայ պարբերական մամուլ» շտեմարանում առ 01.01.2016 թ. տեղադրվել է 2.120 պարբերականի մատենագիտական գրառում: 2015 թ. 344 անուն պարբերականների էջերի ընդհանուր թիվը կազմում է 454957 էջ, որից 106 անուն լրագիր՝ 191.198 թվանշանացված էջ և 176 անուն հանդես՝ 263.759 թվանշանացված էջ:

Ավարտվել են «Հայ տպագրության 500 ամյակ» էլեկտրոնային շտեմարանի ձևավորման աշխատանքները:

Շարունակվում է «Հայ գիրք» էլեկտրոնային շտեմարանի ձևավորման աշխատանքները: Կատարվել է 13.820 անուն մատենագիտական գրառում և 1010 գրքի լրիվ տեքստային թվային պատճենի տեղադրում:

2. Հայաստանի, արտերկրի գրադարանների և հայագիտական կենտրոնների հետ զարգացնել ռազմավարական համագործակցություն

2015 թ. հոկտեմբերի 12-24-ը գրադարանում անցկացվեցին արդեն ավանդական դարձած եռօրյա դասընթացները՝ «Վարպետաց դասերը»: Դասընթացների թեմաներն էին՝ «Գրքափոխանակության խնդիրները», «Amazon», «eBay» գրավաճառ ցանցեր, «Հեղինակավոր գրառումներ», «Առարկայական խորագրեր», «Մեքենաընթեռնելի քարտագրում MARC 21 ձևաչափով», «Ընթերցանության կազմակերպումը պատանիների և երիտասարդների շրջանում», «Գրադարանավարի վարվելակերպի կուլտուրան դեռահասների հետ աշխատանքները կազմակերպելիս», «Գրադարանային փաստաթղթերի պահպանություն և սպասարկում», «Գրադարանային փաստաթղթերի վերականգնում և ամրակայում», «Ժամանակակից գիտական տեղեկատվական համակարգեր», «Հայաստանի գրադարաններում շահագործվող հանրային օգտագործման առցանց քարտարանների ներկայացում/ KOHA, ALEPH, Evergreen», «Թվային գրադարանների առանձնահատկությունները և դրանց ստեղծման նախադրյալները», «ՀՀ գրադարանային օրենսդրությունը. Ենթաօրենսդրական ակտեր», «Հայկական գիտահետազոտական պահոցի ներկայացում», «Գրադարանային համակարգի գործունեության կազմակերպում և ղեկավարում», «Գրադարաններ և սոցցանցեր», «Գրադարանային տեղեկատու-որոնողական ապարատի կազմակերպումը և սպասարկումը էլ. Շտեմարաններ», «Գրադարանային դասակարգում»: Գրադարանավարների վերապատրաստման դասընթացներին մասնակցեցին 100 գրադարանավար ՀՀ բոլոր մարզերից: Դասընթացները վարեցին Հայաստանի ազգային գրադարանի, ՀԱՀ Փափագյան գրադարանի, ՀՀ ԳԱԱ հիմնարար գիտական գրադարանի, ԽՆԿՈ-Ապոր անվ. մանկական գրադարանի մասնագետները: Դասընթացների ավարտին տրվեցին հավաստագրեր:

Տարվա ընթացքում Հայաստանի ազգային գրադարանի աշխատակազմը շրջիկ գրադարանով այցելել է ՀՀ 5 մարզերի 7 տարածաշրջաններ՝ Արագածոտնի մարզ՝ Արագածի տարածաշրջան,

Շիրակի մարզ՝ Արթիկի տարածաշրջան, Գեղարքունիքի մարզ՝ Գանձարակի տարածաշրջան, Մարտունու տարածաշրջան, Լոռու մարզ՝ Թունանյանի տարածաշրջան, Գուգարքի տարածաշրջան, Սյունիքի մարզ՝ Մեղրու տարածաշրջան: Այցերի ընթացքում նվիրաբերվել է 3775 միավոր գրականություն: Հանդիպումների ընթացքում Հայաստանի ազգային գրադարանի մասնագետները համայնքային գրադարանների գրադարանավարների հետ անց են կացրել սեմինար-խորհրդակցություններ գրադարանային խնդիրների շուրջ:

Մարզային գրադարանավարները գրառումներ են կատարում ALEPH Հայաստանի գրադարանների համահավաք գրացուցակում:

ՀԱԳ-ը իր անպային միջավայրով մարզային գրադարաններին է ուղարկում սքանավորված պարբերական մամուլի էջեր: Մարզային գրադարանավարները մշակում և նույն տիրույթով ուղարկում են ազգային գրադարան:

3. Ձևավորել երկարաժամկետ համագործակցություն գրադարանների, պետական և դոնոր կազմակերպությունների հետ

2012-2015թթ. ընթացքում կնքվել են մի շարք համագործակցության փաստաթղթեր, այդ թվում՝

Միջազգային համագործակցություն

Ռուսաստանի ազգային գրադարանի և Հայաստանի ազգային գրադարանի միջև:

Իրանի Իսլամական Հանրապետության ազգային գրադարանի և Հայաստանի ազգային գրադարանի միջև:

Չեխիայի հանրապետության ազգային գրադարանի և Հայաստանի ազգային գրադարանի միջև:

Ռումինիայի ազգային գրադարանի և Հայաստանի ազգային գրադարանի միջև:

Բելյուսի Հայկազյան համալսարանի և Հայաստանի ազգային գրադարանի միջև:

Բեռլինի պետական գրադարանի և Հայաստանի ազգային գրադարանի միջև:

Կոպենհագենի թագավորական գրադարանի և ազգային գրադարանի միջև:

4. Հրատարակչական գործունեություն, ընթացիկ միջոցառումներ և վերանորոգման աշխատանքներ

2015թ. Հայաստանի ազգային գրադարանը սկսեց «Հայերի մասնակցությունը հայրենական Մեծ պատերազմին» էլեկտրոնային շտեմարանի ստեղծման աշխատանքները, որը ներառում է թեմայի վերաբերյալ գրված գրքեր, հոդվածներ, լուսանկարներ և պլակատներ: Ներառված նյութի տեսակներն են՝

Գիրք-2 անուն

Ամսագիր-2 անուն 2 հոդված

Թերթ- 5 անուն 399 հոդված

Լրատվական կայքեր- 5 կայք 5 նյութ

Լուսանկար- 12 նյութ

Պլակատ- 18 նյութ

2015թ. սեպտեմբերից սկսվել են նաև «Արցախյան շարժում» էլեկտրոնային շտեմարանի ստեղծման աշխատանքները: Շտեմարանը ներկայացնում է 1988-ից առ այսօր հրատարակված պարբերականների նյութերը: Ներառված նյութի տեսակներն են՝

Գիրք-1 նյութ, թերթ-101 նյութ/101 էջ, ամսագիր-30 նյութ-79 էջ, լուսանկար-1 նյութ:

Համալրվել է «Ցեղասպանությունն օտար աղբյուրներում» էլեկտրոնային շտեմարանը անգլերեն և ֆրանսերեն հոդվածներով՝ 1712 հոդված, 1733 թվայնացված էջ:

2015թ. փետրվարից դեկտեմբեր ընկած ժամանակահատվածում համալրվել է «Տպարաններ» էլեկտրոնային շտեմարանը, որտեղ մուտքագրվել են տեղեկություններ 60 տպարանների մասին:

Շարունակվել են աշխատանքները «Արև» պարբերականի էլեկտրոնային շտեմարանի հետ, մուտքագրվել է 14.217 հոդված:

Շտեմարանում ընդգրկված հոդվածների թիվն առ 31.12.2015թ. կազմում է 56.150:

«Մամուլի հոդվածներ» էլեկտրոնային շտեմարանում մուտքագրվել է 21.499 հոդված, կատարվել է շտեմարանի խմբագրում 8.768 հոդված: 2014-2015թ. հոդվածների թիվը կազմում է 38.562:

Ավարտված է 1801-1850 թթ. գրքերի թվանշանացումը և տեղադրումը «Հայ գիրք» շտեմարանում:

«Հայերեն հատվածներ պարունակող այլալեզու գրքեր (մինչև 1800թ.)» - *Oratio dominica plus centum linguis, versionibus aut characteribus reddita* (1700թ., 323 էջ), *Oratio dominica in diversas omnium fere gentium linguas versa et propriis cujusque linguae characteribus expressa. Una cum dissertationibus nonnullis de linguarum origine, variisque ipsarum permutationibus* (1715թ., 81 էջ):

«Սենսորային կրպակում» - ավելացվել և լրացվել է 100 անուն գիրք:

Գրադարանի կայքէջում կատարվել են հետևյալ փոփոխությունները.

- * Թեզերի համընդգրկուն պահոցի (NDLTD) հետ կապի ստեղծում
- * «Բանբեր Հայաստանի գրադարանների» գիտա-մեթոդական հանդեսի հետ կապի ստեղծում
- * Հայաստանի ատենախոսությունների բաց մատչելիության պահոցի հետ կապի ստեղծում
- * Նորություններ, Միջոցառումներ, Նոր գրքեր, Շրջիկ գրադարան, Օրենքներ և կայքէջերի պարբերաբար թարմացում
- * ՀԱԳ-ի հրատարակությունների էլեկտրոնային տարբերակների (pdf ձևաչափ) տեղադրում
- * ՀԱԳ-ին կատարված նվիրատվությունների էջերի տեղադրում
- * «Հիշարժան տարեթվեր 2015» , «Հիշարժան տարեթվեր 2016» -ի տեղադրում
- * Տեսադարանի ստեղծում

Ընթացիկ միջոցառումներ

2015 թվականին ազգային գրադարանում կազմակերպվել է 76 միջոցառում, որից 17-ը՝ սուբսիդիայի հաշվին:

Հայոց ցեղասպանության 100-րդ տարելիցին նվիրված միջոցառումները համակարգող պետական հանձնաժողովի նախագահ Սերժ Սարգսյանը Կարեն Դեմիրճյանի անվան մարզահամերգային համալիրում դիտել է «Ընդդեմ ցեղասպանության հանցագործության» գլոբալ հասարակական-քաղաքական ֆորումի համատեքստում 2015թ. ապրիլի 22-23-ին Հայաստանի ազգային գրադարանի ներկայացրած «Հայոց ցեղասպանությունը գրականության մեջ» խորագրով ցուցադրությունը՝ նվիրված Մեծ եղեռնի 100-րդ տարելիցին: Ցուցադրվել է աշխարհի 37 երկրներում 23 լեզուներով հրատարակված ավելի քան 900 միավոր գրականություն՝ տարբեր ժամանակագրական շեշտադրումներով:

Վերանորոգման աշխատանքներ

2015թ. ազգային գրադարանում կատարվել են հետևյալ աշխատանքները.

Գրատպության թանգարանում՝ հաշմանդամների համար նախատեսված (թեքահարթակով և բազրիքով) մուտքի կառուցում: Գրատպության թանգարանում ժամանակակից տեխնիկայի և տեխնոլոգիաների ցուցադրության համար նախատեսված սրահի վերանորոգում: Գրադարանի «Թամանյանական» մասնաշենքում մուտքի ալյումինե հին դռները և պատուհանները փոխարինվել են փայտյա նոր դռներով և պատուհաններով: Կառուցվել է գրադարանի «Թամանյանական» մասնաշենքի կիսանկուղային հարկի տղամարդկանց համար նախատեսված սանհանգույց: Կատարվել է գրադարանի «Վարչական» մասնաշենքի կատալոգների սրահի, սեղնագրերի և օտարալեզու գրականության համար նախատեսված ընթերցասրահների վերանորոգում: Գրադարանի «բարձրահարկ» մասնաշենքի 4, 5 և 6-րդ հարկերում կատարվել է

ջրամատակարարման անցկացում, սանհանգույցների կառուցում և նշված հարկերի աշխատասենյակների մասնակի վերանորոգում: Էներգախնայողության հիմնադրամի հետ կնքված պայմանագրով գրադարանի 2, 3 և 4-րդ մասնաշենքերում կատարվել են փայտյա հին լուսամուտների ապամոնտաժում և մետաղապլաստից նոր լուսամուտների, ինչպես նաև դռների տեղադրում: Գրադարանի 2-րդ մասնաշենքում կատարվել է ջեռուցման համակարգի տեղադրում:

Ցեղասպանության թանգարանը անհատույց տրամադրել է թվով 10 հատ ցուցափեղկ, որոնք մասնակի և ամբողջական վերանորոգվել են:

Կատարվել է թվով 50 հատ կրակմարիչների վերալիցքավորում (փորձարկումով), որոնք տեղադրվել են ընթերցասրահներում, աստիճանավանդակներում, գրատպության թանգարանում և գրապահոցներում:

ՀԱՄԱԼՐՄԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐ

2015թ. ընթացքում համալրման բաժնի կատարած համակարգված աշխատանքների արդյունքում գրադարանի հավաքածուն համալրվել է ընթացիկ և հետադարձ գրականությամբ:

Առ 01.01.2015թ. գրադարանի ընդհանուր հավաքածուն կազմել է 6.383.478 միավոր (տես աղյ. 5):

Գրադարանային փաստաթղթերի համալրումն իրականացվում է՝

Պարտադիր օրինակի ստացումով
Գնումներով և բաժանորդագրությամբ
Նվիրատվություններով
Գործափոխանակությամբ

2015թ. գրադարանի ընդհանուր հավաքածուն համալրվել է 39.179 միավոր գրականությամբ, որից հայերեն՝ 23.546, ռուսերեն՝ 7.685, այլ լեզուներով՝ 7.948:

Գործող հավաքածուն առ 01.01.2015թ. կազմել է 6.133.690 միավոր, առ 01.01.2016թ. կազմում է 6.163.708 միավոր:

Պահուստային հավաքածուն առ 01.01.2015թ. կազմել է 117.457 միավոր, առ 01.01.2016թ. կազմում է 117.918 միավոր:

Գրքափոխանակության հավաքածուն առ 01.01.2015թ. կազմել է 132.331 միավոր, առ 01.01.2016թ. կազմում է 137.267 միավոր:

Գրադարանի ընդհանուր հավաքածուն առ 01.01.2015թ. կազմում է 6.383.478 միավոր:

2015թ. գրադարանի ներքին շարժը կազմել է 13.988 միավոր:

Գրադարանի հավաքածուների պատկերը (տես աղյ. 7-ում):

Այսպիսով առ 01.01.2016թ. գրադարանի հավաքածուն կազմում է 6.418.893 միավոր:

Գրքային և այլ կրիչներով հրատարակությունների ստացման ենթաբաժնի միջոցով իրականացվել է գրադարանի հավաքածուների համալրումը տպագիր արտադրանքով (տես աղյ. 8):

Ենթաբաժնում տարվել են կազմակերպված աշխատանքներ գրախանութների, հեղինակների, անհատների, շուրջ 171 հրատարակչական գործունեություն ծավալող կազմակերպությունների հետ /51-հրատ., 69-խմբագր., 51-կազմակերպ/: Ընթացիկ համալրումը հիմնականում իրականացվել է ենթաբաժնում աշխատող երեք համալրողների միջոցով, որոնցից յուրաքանչյուրին ամրագրված է կոնկրետ հրատարակչություններ և կազմակերպություններ:

Հաշվետու տարում ենթաբաժնի միջոցով գրադարանի հավաքածուները համալրվել են 29839 միավոր գրականությամբ, որից նոր անուն՝ 4607:

2005թ. «Փաստաթղթերի (վավերագրերի) պարտադիր օրինակի մասին» օրենքի ընդունումից հետո ամբողջովին կարգավորված չէ պարտադիր օրինակների ստացումների գործընթացը: Բազմաթիվ հրատարակչություններ հրաժարվում են կամ մասնակի ձևով են տրամադրում օրինակներ, որի արդյունքում համալրումը կատարվում

է նվիրատվությունների, գրքափոխանակության և գնման միջոցով՝ գրադարանի հավաքածուները թերի չթողնելու նպատակով:

Ենթաբաժինը համագործակցել է ինչպես գրադարանի ֆոնդապահ բաժինների, այնպես էլ Սպասարկման բաժնի հետ՝ ձեռնամուխ լինելով նրանցից ստացված 0 և 1 օրինակ գրականության մերժումների ձեռքբերմանը:

Արդյունքում լրացվել է Գրադարանի 1 օրինակ գրքեր - 463 անուն/ 713 միավոր, որից 42 անուն/83 միավորը լրացվել է Սպասարկման բաժնի ներկայացրած մերժումների ցուցակներից /լրացվածից 14-ը պատճենահանված գրքեր են, 1-ը՝ էլ.տարբերակ/:

Սպասարկման բաժնի «Յետադարձ կապ» առաջարկության թերթիկներով կազմված մերժումների ցուցակից՝ 23 պատվեր, լրացվել է 14 անուն /32 միավոր, որից 2 անուն/4 միավորը՝ պատճենահանումներ են:

Բացի ընթացիկ և հետադարձ գրականության համալրման աշխատանքներից, ենթաբաժինը աշխատել է նաև հետևյալ ուղղություններով:

* Տարեգրքերի, գրախանութների, գրավաճառ կայքերի, մանուլի միջոցով ծանոթանալով գրահրատարակչական նորություններին, կազմվել են բացակա գրքերի ցանկեր՝ ըստ հրատարակչությունների, կազմակերպությունների ու խմբագրությունների /ավելի քան 10.000 միավոր գրականության/,

* Ցանկերը ստուգվել և համեմատվել են գրադարանի գլխավոր համահավաք գրացուցակի հետ: Կազմվել են ցուցակներ գրականության ձեռք բերման համար:

Ենթաբաժինը համագործակցել է նաև Տպագիր արտադրանքի վերականգնման և հրատարակչական ծառայությունների բաժնի հետ: Կազմվել են 251 միավոր և վերականգնվել՝ 257 միավոր գրքեր /ընդհանուր թվով՝ 508 միավոր/:

Ենթաբաժնում վարվում են այբբենական, հրատարակչությունների, 0 և 1 օրինակ գրքերի քարտարաններ:

Գրականության հաշվառման ենթաբաժնում են կենտրոնացված գրադարան մուտք գործած գրականության հաշվառման, գրանցման և համապատասխան հավաքածուներ առաքելու աշխատանքները: Գրականության հաշվառումը կատարվում է ըստ գրականության արժեքի, միավորների, տեսակների, բնագավառների, լեզուների և

չափսահամարների: Գրականության հաշվառման ենթաբաժնի միջոցով հաշվառվել և գույքահամար է ստացել գրադարան մուտք գործած 39179 միավոր գրականություն, որից 29.839 միավոր գիրք և այլ կրիչներ՝ 9340 միավոր: Գրականության յուրաքանչյուր միավոր մուտքագրվում է համապատասխան մատյանում, ստանում գույքահամար, կազմվում են ուղեգրեր՝ ըստ գրադարանի հավաքածուների, ըստ լեզուների և ուղարկվում Գրականության մշակման բաժնի համապատասխան ենթաբաժիններ, այնուհետև՝ գրադարանի հավաքածուներ կամ բաժիններ: Հաշվառման ենթաբաժինը աշխատում է նաև Գրականության Մշակման և կատալոգների կազմակերպման բաժնի Խմբային և մանր նյութերի ենթախմբի հավաքածուների հետ: 2015թ. ընթացքում այդ հավաքածուից 2378 միավոր նյութեր /Մեթոդական ցուցումներ, լաբորատոր աշխատանքներ, ուղեցույցեր և այլն/ համալրման բաժնի միջոցով տեղափոխվել են համապատասխան ֆոնդեր:

Աշխատանքներ են տարվել Գրապահոցի առանց գույքահամարի գրքերի հետ: Գրքերը գրանցվել են հատուկ նոր մատյանում, ստացել հերթական գույքահամար: 2015թ. ճ.մ. գրքերից գրանցվել և ինվենտար համար են ստացել 775 միավոր գիրք:

Համալրման բաժնում 2014թ. սկսված գրականության վերագնահատման աշխատանքները շարունակվում են: Ենթաբաժնի միջոցով վերագնահատվել է 950 անուն գիրք:

Պարբերական մամուլի ստացման ենթաբաժնում կատարված աշխատանքների արդյունքում գրադարանը համալրվել է 9340 միավոր պարբերականներով, որից հանդես՝ 8182 միավոր, լրագիր՝ 1158 կազմ: Տեղական մամուլը ստացվել է «Հայմամուլ» գործակալության, խմբագրությունների, անհատների, ինչպես նաև կազմակերպությունների միջոցով: Հայրենական և ռուսաստանյան մամուլի բաժանորդագրությունը իրականացվել է «Էքսպրես Պլուս», «Վիրարեսս», «Պրես Ատտաշե», և «Պրես Ստենդ» գործակալությունների միջոցով: Ստացված մամուլի յուրաքանչյուր միավոր գրանցվել է քարտարաններում ըստ բաժինների և օրինակների, կնքվել և կազմվել են արձանագրություններ՝ ըստ ստացման աղբյուրների: Պարբերականի հաշվառումը կատարվել է ըստ գրականության արժեքի, միավորների, տեսակների, գիտության ճյուղերի և լեզուների: Պարբերականի յուրաքանչյուր միավորը

քարտարաններում ստուգելուց և գրանցելուց հետո մուտքագրվել է համապատասխան մատյաններում, ստացել գույքահամար, կազմվել ուղեգրեր և ուղարկվել համապատասխան բաժիններ:

Հայաստանում և սփյուռքում հրատարակված լրագրերի ու ամսագրերի օրինակներից մեկական ցուցակագրվել են և տրվել մատենագիտության բաժին՝ 1-2 ամսով/մատենագիտական ցանկեր կազմելու համար/: 2015թ-ին գրադարանը բաժանորդագրվել է 141 անուն պարբերական, որից 90 անուն ռուսաստանյան ամսագրեր են, 16 անունը՝ ռուսաստանյան լրագրեր, 5 անունը՝ տեղական ամսագրեր, 10 անունը՝ տեղական լրագրեր, 14 անունը՝ արցախյան լրագրեր, 4 անունը՝ արցախյան ամսագրեր և 2 անունը՝ արտասահմանյան ամսագրեր:

Պարտադիր օրինակով ստացվել է 1896 հանդես/310 կազմ, ընդամենը՝ 2206 միավոր: Նվիրատվությամբ ստացվել է 4683 հանդես/693կազմ: Ընդ որում հանդեսներից 3291տեղական հրատարակություններ են, 1392 –ը՝արտասահմանյան, լրագրերից՝ 621տեղական հրատարակություններ են, 72 –ը՝ արտասահմանյան: Ենթաբաժնի միջոցով լրացվել է 0 օրինակ ամսագիր- 126 միավոր, 0 օրինակ լրագիր- 77 կազմ: Լրացվել է Արխիվային հավաքածուում 33 միավոր և Գլխավոր գրապահուցում 144 միավոր լրագրերի պակաս համարներ: 2015 թվականին ստացվել է 87 նոր անուն ամսագիր (30 հայերեն, 17 ռուսերեն, 40 այլալեզու), 18 նոր անուն լրագիր (5 հայերեն, 10 ռուսերեն, 1 անգլերեն, 2-չինարեն):

Պահուստային գրականության ենթաբաժին

01.01.2015թ.-ի դրությամբ պահուստային հավաքածուն կազմել է 117.457 միավոր: Հաշվետու տարում գրադարանի պահուստային հավաքածու մուտք է եղել 765 միավոր գրականություն, որից՝ 678 միավոր գիրք, 27-ամսագիր, 55 կազմ լրագիր և 5 միավոր նոտա:

Առ 01.01.2016թ. դրությամբ պահուստային հավաքածուն կազմում է 117.918 միավոր:

Պահուստային ենթաբաժնում կատարվել են հայերեն և ռուսերեն հավաքածուի ընթացիկ աշխատանքներ, գրացուցակների ստուգում և համեմատում, քարտերի լրացում և խմբագրում: Ամբողջ հավաքածուն գրանցվում է էլեկտրոնային տարբերակով: Հայերեն հավաքածուից մուտքագրվել է 3277 անուն /Ա և Բ տառերը/, ռուսերենից՝4631 անուն

/A-Ո տառերը/: Պահուստային ենթաբաժնում կատարվում են նաև Գլխավոր գրապահոցի ռուսալեզու հավաքածուի բացակա միավորների ստուգման և համեմատման աշխատանքներ: 2015թ. գրապահոցի կողմից տրված քարտերից ստուգման և համեմատման արդյունքում արձանագրվել է 8 անուն գրքի գույքահամարի համընկնում և 71անուն/129 միավոր՝ առանց գույքահամարի համընկման:

Համալրման բաժինը մասնակցել է «Հայ գիրք» շտեմարանի կայքի աշխատանքներին՝ լրացնելով կայքում գրանցված ՀԱԳ-ում «բացակա» գրքերը և ջնջելով «բացակա» բառը գրքերի նկարագրության համապատասխան դաշտից:

ԳՐՔԱՓՈՒՍԱՆԱԿՈՒԹՅԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐ

Գրքափոխանակության և ցարգացման ծրագրերի բաժնի գրականության մուտքը 2015թ. եղել է 11026 միավոր գրականություն, որից գիրք՝ 8142 միավոր, հանդես՝ 1161 միավոր, ազդագիր /աֆիշա/ 330 միավոր, էլ. կրիչներ /DVD/ 44 միավոր, քարտեզ՝ 1 միավոր, բացիկ՝ 1 միավոր, բուկլետ՝ 17 միավոր, նոտա՝ 70 միավոր, օրացույց՝ 29 միավոր, պլակատ՝ 1 միավոր, մանր նյութ՝ 1230 միավոր:

Ըստ լեզուների ստացումը կազմում է.

Հայերեն՝ 8419 միավոր, որից

Գիրք՝ 5808 միավոր

Հանդես՝ 967 միավոր

Ազդագիր՝ 330 միավոր

Մանր նյութ՝ 1156 միավոր

Օրացույց՝ 29 միավոր

Բուկլետ՝ 14 միավոր

Քարտեզ՝ 1 միավոր

Էլ. կրիչներ /DVD/ 43 միավոր

Նոտա՝ 70 միավոր

Պլակատ՝ 1 միավոր

Ռուսերեն՝ 2271 միավոր, որից

Գիրք՝ 2047 միավոր

Հանդես՝ 160 միավոր
Մանր նյութ՝ 64 միավոր

Այլ լեզուներով՝ 336 միավոր, որից

Գիրք՝ 287 միավոր
Հանդես՝ 34 միավոր
Բուկլետ՝ 3 միավոր
Մանր նյութ՝ 10 միավոր
Բացիկ՝ 1 միավոր
Էլ. կրիչներ /DVD/՝ 1 միավոր

Ստացված գրականությունը ստուգվել է համապատասխան ցուցակներով, համեմատվել փոխանակության հավաքածուի քարտարանների հետ, քարտագրվել է, գրանցվել բաժնի մատյաններում և տեղադրվել հավաքածուի գրադարակներում:

Գրականության ելքը ենթաբաժնից եղել է 6090 միավոր գրականություն.

Գրականության ելքը գրադարանից /փոխանակության կամ անհատույց տրամադրման նպատակով/- 2015թ. կազմել է 6032 միավոր գրականություն, որից

Գիրք՝ 5889 միավոր
Հանդես՝ 63 միավոր
Մամուլ /թերթ «Հոգևոր Հայրենիք»/՝ 71 միավոր
Էլ. կրիչ՝ 8 միավոր
Բացիկ՝ 1 միավոր

Ըստ լեզուների ելքը կազմում է.

Հայերեն՝ 5229 միավոր
Ռուսերեն՝ 626 միավոր

Այլ լեզուներով /անգլերեն, գերմաներեն, ֆրանսերեն/՝ 177 միավոր, որից գիրք՝ 176 միավոր, բացիկ՝ 1 միավոր:

Ելք բաժնից դեպի գրադարանի մյուս հավաքածուներ, կամ բաժինների աշխատանքային գրադարան /ներքին շարժ/- 58 միավոր, որից գիրք՝ /ռուսերեն / 58 միավոր:

Շրջիկ գրադարանով այցելել են 5 մարզերի 7 տարածաշրջաններ՝ Արագածոտնի մարզ՝ Արագածի տարածաշրջան, Շիրակի մարզ՝

Արթիկի տարածաշրջան, Գեղարքունիքի մարզ՝ Ճամբարակի տարածաշրջան, Լոռու մարզ՝ Թումանյանի տարածաշրջան, Լոռու մարզ՝ Գուգարքի տարածաշրջան, Սյունիքի մարզ՝ Մեղրու տարածաշրջան և Գեղարքունիքի մարզ՝ Մարտունու տարածաշրջան:

3.775 միավորը բիրլիոբուսով այցելության շրջանակներում անհատույց տրամադրվել է Հայաստանի մարզային և համայնքային գրադարաններին /որից հայերեն - 3.306 միավոր, ռուսերեն-354 միավոր, այլ լեզուներով՝ անգլերեն, ֆրանսերեն -115 միավոր/ (տես աղյ. 9):

Հայաստանյան և արտասահմանյան գրքափոխանակություն կատարվել է 57 կազմակերպության և 29 անհատի հետ, որից

3-ը՝ ՀՀ կազմակերպություններ

54-ը՝ արտասահմանյան կազմակերպություններ

15-ը՝ ՀՀ և 1 ԼՂՀ անհատներ

13-ը՝ անհատներ արտասահմանից

Հայաստանյան և ԼՂՀ 115 կազմակերպություններին տրվել է 1846 միավոր գրականություն և ստացվել է 26 միավոր գրականություն:

Հայաստանի և ԼՂՀ 38 անհատի տրվել է 99 միավոր գրականություն և ստացվել է 212 միավոր գրականություն (տես աղյ.10): Արտասահմանյան 54 կազմակերպության տրվել է 203 միավոր գրականություն, որից 14 համար «Հոգևոր Հայրենիք» ամսաթերթից և ստացվել է 464 միավոր գրականություն (տես աղյ.11): Արտասահմանյան 13 անհատի տրվել է 109 միավոր գրականություն, որից՝ 57 լրագիր և ստացվել է 17 միավոր գրականություն (տես աղյ. 12):

Գրքափոխանակության ենթաբաժինը 2015թ. ընթացքում գրականություն է ստացել Աբխազիայից, ԱՄՆ-ից, Անգլիայից, Ավստրալիայից, Արգենտինայից, Բելգիայից, Գերմանիայից, Եգիպտոսից, Թուրքիայից, Իսպանիայից, Իտալիայից, Իրանից, Լեհաստանից, Լիտվայից, Հունաստանից, Շվեյցարիայից, Ռումինիայից, Վրաստանից, Տաջիկստանից, Ուկրաինայից, Ֆրանսիայից, ինչպես նաև Ռուսաստանի մի շարք քաղաքներից: Փոխարենը ուղարկվել է 66 փաթեթ՝ / որից 13 փաթեթը թերթ, 53 փաթեթը - գիրք/ , 121 միավոր գիրք, 71մ. թերթ /, որից 14-ը «Հոգևոր Հայրենիք»: Կազմակերպություններն են՝ Գերմանիայի ազգային

գրադարան - 5 մ., Լիտվայի ազգային գրադարան - 4մ., Վրաստանի Պառլամենտական գրադարան Չավչավաձեի անվան - 4մ., Դիրբոռնի, Միչիգանի համալսարան, Հայագիտական հետազոտությունների կենտրոնին / Արա Սանջյան/ - 4մ. գիրք, 57մ. թերթ., Ֆրանսիայի ազգային գրադարան -9մ., ՌԴ ազգային գրադարան - 17 մ., Բելառուսի ազգային գրադարան - 5մ., ԱՄՆ, Միչիգանի համալսարան , Հայ ուսումնասիրության և հետազոտության ազգային ասոցիացիայի գրադարան /Գևորգ Բարդակչյան/- 5մ., Անգլիա , Լոնդոնի Բրիտանական թանգարան -1մ., Լիբանան, Անթիլիասի Մ.Տ. Կիլիկյո կաթողիկոսութեան գրադարան -1մ., Իտալիա – 3մ., Իսպանիայի ազգային գրադարան- 9մ., Իրանի ազգային գրադարան - 6մ., Եգիպտոս Ալեքսանդրիայի գրադարան– 4մ., Եգիպտոս ազգային գրադարան /Սուրեն Բայրամյան/- 2մ., Ռուսաստանի Պետական գրադարան – 5մ., ԼՂՀ – 3մ., Ճապոնիայի ազգային գրադարան -9մ., Ռեբեկատանի ազգային գրադարան-6մ., Թուրքիայի ազգային գրադարան -8մ., Տաջիկստանի ազգային գրադարան -11մ.:

Բաժինը համագործակցել է նաև տարբեր հրատարակչությունների հետ և անհատույց ձեռք է բերել գրքեր ազգային գրադարանի, մարզային և համայնքային գրադարանների ֆոնդերը համալրելու նպատակով: Ընդհանուր հրատարակչություններից ազգային գրադարան է մուտք գործել 433 անուն- 16470 միավոր գրականություն:

Գրքափոխանակության շրջանակներում գրքերի նոր ցուցակ է առաջարկվել.

Բուլղարիայի ազգային գրադարան, Գերմանիայի ազգային գրադարան, Եգիպտոսի AGBU / Հայ Բարեգործական Ընդհանուր Միություն/, Թուրքիայի ազգային գրադարան, Իսպանիայի ազգային գրադարան, Իրանի ազգային գրադարան, Լիբանանի Հայկազյան համալսարանի գրադարան, Կորեայի ազգային ասամբլեայի գրադարան, Ճապոնիայի ազգային գրադարան, Ռումինիայի ազգային գրադարան, ՌԴ ազգային գրադարան, ՌԴ Պետական գրադարանին, Վրաստանի ազգային գրադարան, Վրաստանի Պառլամենտական գրադարան, Տաջիկստանի ազգային գրադարան, Ռեբեկատանի ազգային գրադարան, Ֆրանսիայի ազգային գրադարան, Արա Սանջյան /ԱՄՆ/ և համապատասխանաբար ստացվել են նոր ցուցակներ վերոհիշյալ գրադարաններից և կատարել ընտրություն:

Հայաստանի ազգային գրադարանի Գրքափոխանակության ենթաբաժնում սկսվել և ավարտվել է օտար լեզվով հավաքածուի ստուգման գործընթացը: Բաժնում առկա համապատասխան քարտարանների միջոցով ստուգվել է օտար լեզվով հավաքածուի յուրաքանչյուր անունը և միավորի առկայությունը, նույնը ավելացվել համակարգչի համապատասխան ցուցակում: Ըստ վերահաշվարկի օտար լեզվով հավաքածուն կազմում է 4.293 միավոր / անգլերեն, ֆրանսերեն, գերմաներեն, չինարեն, կորեերեն, ռուսերեն, քրդերեն, թուրքերեն, իսպաներեն, իտալերեն, թուրքմեներեն, արաբերեն, պարսկերեն, ճապոներեն/:

Բաժինը աշխատել է նաև Մշակույթի նախարարությունից ստացված մարզային և համայնքային գրադարանների մերժված գրականության ցուցակների հետ: Ցուցակները ստուգվել են գրքափոխանակության հավաքածուի քարտարաններով / 556 անուն գիրք/: Հնարավորության սահմաններում ընտրվել է 312 միավոր անհրաժեշտ գրականություն համապատասխան գրադարաններ ուղարկելու համար:

ՀՀ Մշակույթի նախարարի 26.02.2014թ. N47-Ա «Հայաստանի ազգային գրադարան» ՊՈԱԿ-ի ռուսալեզու գրադարանային ֆոնդերի հաշվառման գործընթացը ուսումնասիրելու մասին» հրամանի համաձայն, 2014թ. մարտի 3-ից սկսվել է գլխավոր գրապահոցի ռուսերեն գրքերի բացակա միավորների ստուգում-համեմատումը գրքափոխանակության ֆոնդերի հետ: Օ և բացակա օրինակները հայտնաբերելու նպատակով, բաժինը կատարում է աշխատանք Գլխավոր գրապահոցի հետ / գրապահոցի և գրքափոխանակության հավաքածուների քարտերի համեմատում /: Ստուգվել է Մշակման և կատալոգների բաժնի այբենական քարտերի 1-417 արկղերի գրապահոցի բացակա քարտերը: Արձանագրվել է գրքափոխանակության հավաքածույում գրապահոցի բացակա միավորներից 594 անուն- 954 միավոր: Ստուգվել է գլխավոր գրապահոցի ռուսալեզու հավաքածուի բացակա միավորների քարտարանը: Արձանագրվել է 55 անուն գրքի գույքահամարի համընկնում: Գլխավոր գրապահոց է ուղարկվել բացակա միավորներից 3 կազմ թերթ օտար լեզվով / եզդիերեն/:

Տպագիր արտադրանքի վերականգնման բաժին է ուղարկվել և վերականգնվել 6 միավոր գիրք:

Ենթաբաժինը կատարել է բաժին մուտք գործած նոր գրականության քարտերի տպում Համահավաք էլեկտրոնային գրացուցակից /ALEPH/- 3234 քարտ:

Առ 01.01.2016թ. ըստ բաժին մուտք գործած և ելք արված գրականության ցուցանիշների Գրքափոխանակության ընդհանուր ֆոնդը կազմում է 137 267 միավոր, որից՝

հայերեն հավաքածուն – 85 473 միավոր,

ռուսերեն հավաքածուն – 47 501 միավոր

այլ լեզուներով հավաքածուն – 4.293 միավոր/ անգլերեն, ֆրանսերեն, գերմաներեն, չինարեն, կորեերեն, ռումիներեն, քրդերեն, թուրքերեն, իսպաներեն, իտալերեն, թուրքմեներեն, արաբերեն, պարսկերեն, ճապոներեն/:

ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՄՇԱԿՈՒՄ

Գրականության մշակման և կատալոգների կազմակերպման բաժինը 2015թ. համալրման բաժնից ստացել է 41.751 միավոր գրականություն, որից 23.009 գիրք, 10.285 ամսագիր, 1.102 կազմ թերթ, 29 շարունակվող հրատարակություններ, 2.879 սեղմագիր, 688 ատենախոսություն, 1.238 CD, 2.521 ոչ գրքային հրատարակություններ:

Հաշվետու տարում հայերեն գրականության և կատալոգների կազմակերպման ենթաբաժինը ստացել է 22.189 միավոր գրականություն, որից 12. 522 գիրք, 4.971 ամսագիր, 819 կազմ թերթ, 405 սեղմագիր, 487 ատենախոսություն, 767 CD, 2.218 ոչ գրքային հրատարակություններ:

Գրքերից 3.948 միավոր ուղարկվել է ԱՀ, 18-ը՝ Հնատիպ գրականության ենթաբաժին, 193-ը՝ Նվիրատվությունների և անհատական հավաքածուների ենթաբաժին, 7.754-ը՝ Գլխավոր գրապահոց, 55-ը՝ Նոտային-երաժշտական գրականության բաժին, 278-ը՝ Արվեստի և ոչ գրքային հրատարակությունների բաժին, 40-ը՝ Մատենագիտության և գիտական հետազոտությունների ենթաբաժին, 133-ը՝ ընթերցասրահներ, 99-ը՝ աշխատանքային գրադարաններ, 4-ը՝ գրատպության թանգարան:

Այբբենական ծառայողական կատալոգում տեղադրվել է 58.300 քարտ, նույնքան՝ ընթերցողականում: Դասակարգվել է ստացված գրականությունը:

Կարգային ծառայողական կատալոգում տեղադրվել է 6.530 քարտ, նույնքան՝ ընթերցողականում: Կարգային ընթերցողական կատալոգում խմբագրվել է 10 արկղ:

2015թ. հունվարի 15-ից Յայերեն գրականության և կատալոգների կազմակերպման ենթաբաժնում սկսվել են ծառայողական և ընթերցողական այբբենական կատալոգների խմբագրման աշխատանքները: Խմբագրվել է Ա տառից 17 արկղ, Բ տառը խմբագրվել է ամբողջությամբ, Գ տառից խմբագրված է 7 արկղ: 2.167 լրացված բացակա քարտերի քանակն է ընթերցողական կատալոգում: Ենթաբաժինը կատարել է գլխավոր գրապահոցի 3.111 բացակա միավորի նշում այբբենական կատալոգում և համահավաք գրացուցակում: Նույն աշխատանքը ենթաբաժինը կատարել է ՀՀԱԳ բաժնի 495 միավորի հետ: Համահավաք գրացուցակում Հավաքածուների ֆոնդի 34 միավորին տրվել է մատենագիտական նկարագրություն, իսկ ԱԳ-ի 887 միավորին՝ էլեկտրոնային և թղթային մատենագիտական նկարագրություն:

Ենթաբաժնում մշակվել է 4.971 միավոր ամսագիր, որից 3.478-ն ուղարկվել է Գլխավոր գրապահոց, 1.325-ը՝ ՀՀԱԳ բաժին, 4-ը՝ Հավաքածուների ֆոնդ, 150-ը՝ Մատենագիտության և գիտական հետազոտությունների բաժին, 12-ը՝ Արև ընթերցասրահ, 1-ը՝ Նոտային-երաժշտական գրականության բաժին, 1-ը՝ հաշվապահություն:

Մշակվել է 30 նոր անուն ամսագիր և 7 նոր անուն թերթ: Մշակվել է նաև 819 կազմ թերթ:

ԿՕԽԱ գրադարանային ավտոմատացված տեղեկատվական համակարգի միջոցով մուտքագրվել է 820 անուն, 5977 միավոր թերթ և ամսագիր, ստեղծվել է 142 աղյուսակ:

2015թ. Օտարալեզու գրականության մշակման և կատալոգների կազմակերպման ենթաբաժինը ստացել է 10.106 միավոր ռուսերեն գրականություն, որից 5.110 միավոր գիրք, 3.704 միավոր ամսագիր, 233 կազմ թերթ, 29 միավոր շարունակվող հրատարակություն, 502 սեղմագիր, 156 ատենախոսություն, 95 ոչ գրքային հրատարակություն, 277 CD: Գրքերից 3.673-ն ուղարկվել է Գլխավոր

գրապահոց, 188-ը՝ Armenica, 17-ը՝ ԱՖ, 880-ը՝ Հավաքածուների ֆոնդ, 86-ը՝ Արվեստի և ոչ գրքային հրատարակությունների բաժին, 13-ը՝ Սպասարկման բաժին, 11-ը՝ աշխատանքային գրադարաններ, 11-ը՝ Նոտային-երաժշտական բաժին:

Այբբենական ծառայողական և ընթերցողական կատալոգներում տեղադրվել է 6.050-ական քարտ: Դասակարգվել է ստացված գրականությունը: Կարգային ծառայողական և ընթերցողական կատալոգներում տեղադրվել է 6000-ական քարտ: Կատարվել է 720 քարտի անճշտությունների ուղղում:

Սույն թվականի նոյեմբերի 12-ից ռուսերեն A տառի 68 արկղից խմբագրվել է 34 արկղ, որի արդյունքում այբբենական ընթերցողական կատալոգում լրացվել է 6.644 քարտ, իսկ ծառայողականում՝ 701 քարտ: Ընդամենը տեղադրվել է 7.345 քարտ:

Տարվա ընթացքում ենթաբաժինը ստացել է 3.704 միավոր ամսագիր (615 կազմ), որից 1.694-ն ուղարկվել է Գլխավոր գրապահոց, 1.619-ը՝ Հավաքածուների ֆոնդ, 44-ը՝ Մատենագիտության և գիտական հետազոտությունների բաժին, 347-ը՝ ՄԱԿ:

Մշակվել է 17 նոր անուն և 29 միավոր շարունակվող հրատարակություններ: Մշակվել է 233 կազմ թերթ՝ 8.557 միավոր, որից 206-ն ուղարկվել է Գլխավոր գրապահոց՝ 8.456 միավոր, 27-ը՝ ՀՀԱԳ բաժին՝ 101 միավոր: Մշակվել է 10 նոր անուն թերթ:

KOHA գրադարանային ավտոմատացված տեղեկատվական համակարգի միջոցով մուտքագրվել է 84 անուն թերթ, 23 անուն ամսագիր և ստեղծվել է 30 աղյուսակ:

Ենթաբաժինը այլ լեզուներով 2015թ. ստացել է 9.456 միավոր գրականություն, որից 5.377 գիրք, 1610-ը՝ ամսագիր, 50-ը՝ թերթ (կազմ), 208-ը՝ ոչ գրքային հրատարակություններ, 194 CD, 1.972 սեղմագիր, 45 ատենախոսություն: Գրքերից 3.709-ը ուղարկվել է Գլխավոր գրապահոց, 8-ը՝ Գրատպության թանգարան, 186-ը՝ Արվեստի և ոչ գրքային հրատարակությունների բաժին, 200-ը՝ Հավաքածուների ֆոնդ, 79-ը՝ ԱՖ, 1143-ը՝ Armenica, 52-ը՝ Սպասարկման բաժին:

Այբբենական ծառայողական և ընթերցողական կատալոգներում տեղադրվել է 7.600 քարտ: Դասակարգվել է ստացված

գրականությունը: Կարգային ծառայողական կատալոգում տեղադրվել է 7800 քարտ, նույնքան քարտ ընթերցողականում:

2015թ. ապրիլի 15-ից սկսվել է Օտարալեզու գրականության մշակման և կատալոգների կազմակերպման ենթաբաժնի այլ լեզուներով այբբենական ծառայողական և ընթերցողական կատալոգների խմբագրումը: Աշխատանքներն ընթացքի մեջ են:

2015թ. այլ լեզուներով ենթախումբը ստացել է 1.610 միավոր ամսագիր և 50 կազմ (335 միավոր) թերթ, որն ուղարկվել է Գլխավոր գրապահոց: Ամսագրերից 912-ն ուղարկվել է Գլխավոր գրապահոց, 2-ը՝ Արվեստի և ոչ գրքային հրատարակությունների բաժին, 4-ը՝ Մատենագիտության և գիտական հետազոտությունների բաժին, 644-ը՝ Հավաքածուների ֆոնդ, 48-ը՝ ՄԱԿ: Մշակվել է 23 նոր անուն ամսագիր, 34 կազմ թերթ՝ 313 միավոր, որն ուղարկվել է Գլխավոր գրապահոց:

Վերահաշվառվել է 15.639 միավոր ամսագիր, այն է՝ 574 անուն: Ինչպես նաև հայագիտական ամսագրեր՝ 11.104 միավոր՝ 648 անուն, գերմաներեն հնատիպ հազվագյուտ ամսագրեր՝ 5.144 միավոր՝ 15 անուն և 87 կազմ:

Օտարալեզու գրականության մշակման և կատալոգների կազմակերպման ենթաբաժնի այլ լեզուներով ենթախումբը KOHA գրադարանային ավտոմատացված տեղեկատվական համակարգի միջոցով մուտքագրել է 161 անուն 637 միավոր, որից 21 անուն թերթ, 139՝ ամսագիր: Կազմվել է 27 աղյուսակ:

2015թ. Հեղինակավոր գրառումների և շտեմարանների կազմակերպման ենթաբաժնում ստեղծվել և մուտքագրվել է 14.341 գրքի մատենագիտական գրառում, որից 1014 մատենագիտական գրառումներին կցվել են թվային պատճենները, որոնք իրենցից ներկայացնում են 262728 թվայնացված գրքային էջ: 1.517 հեղինակավոր գրառումներ, որոնցից 1.112-ը՝ անձնանունային, 25-ը՝ աշխարհագրական, 3-ը՝ կազմակերպության անուններ, 377-ը՝ հնգալեզու թեմատիկ (անգլ., ռուս., ֆրանս., գերմ., հայ.):

2015թ. Հայաստանի գրադարանների միասնական համահավաք կատալոգում ALEPH ծրագրով մուտքագրվել է 37.304 անուն, կամ 123.103 միավոր:

Գլխավոր գրապահոցի ռուսերեն գրքերի ֆոնդից 2015թ. վերահաշվառվել է՝

1) Գիրք 151.400 անուն՝ 186.183 միավոր, որից պատճենահանված 29 միավոր:

2) ա. 0 օրինակ՝ 12.678 անուն՝ 15.109 միավոր
բ. Բացակա միավոր՝ 15.781 միավոր, որոնց մեկ և ավելի օրինակներ գրապահոցի հավաքածուներում առկա են:

գ. Առանց գույքահամարի 635 միավորին տրվել է գույքահամար:

3) Ռուսերեն հանդեսներ
ա. Հրատարակված մինչև 1980թ.՝ 1.868 անուն, կամ 153.641 միավոր

բ. Շարունակվող հրատարակություններ՝ 60672 միավոր՝ (3013 անուն)

գ. Ռեֆերատային հանդեսներ (РЖ)՝ 56.743 միավոր

դ. Ամսագրեր՝ 153.641 միավոր՝ 1868 անուն

Ընդամենը վերահաշվառվել է 271.059 միավոր:

ՖՈՆԴԵՐԻ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒՄ ԵՎ ՊԱՅՊԱՆՈՒՄ

Գրադարանի գործող հավաքածուն 2016թ. հունվարի 1-ի դրությամբ կազմել է 6.163.708 միավոր:

Առ 01.01.2015թ. բաժնի հավաքածուն կազմել է 5.925.317 միավոր: 2015թ. բաժնի ֆոնդերը համալրվել են 24.738 միավորով, որից ուղեկցող փաստաթղթով՝ 23.886 միավոր, ներքին շարժ

(ցուցակով) 852 միավոր գրականությամբ, իսկ ակտերով՝ կից ցուցակներով համալրման բաժին է հանձնվել 2.742 միավոր:

Առ 01.01. 2016թ. գլխավոր գրապահոցի հավաքածուն կազմում է 5.947.313 միավոր, որից հայերեն հավաքածուն վերահաշվառվել է և կազմում է 555.519 միավոր:

ա) հայերեն գրքեր-285.347 միավոր, որից՝ պատճենահանված է 809 միավոր, ապակետիպ-6, լուսապատճե-1

բ) հայերեն հանդեսներ-2.040 անուն, որը կազմում է 236.900 միավոր

գ) հայերեն լրագրեր-2.021 անուն, 30.000 կազմ

դ) հայերեն մանրաժապավեններ-2.164 անուն, որը կազմում է 3.272 միավոր

Ռուսերեն հավաքածուից հաշվառվել, համալրվել և ավարտվել է 275.287 միավոր, որից պատճենահանված է 4 միավոր:

ա) ռուսերեն հանդեսներ 1980թ.-ից առ այսօր հրատարակված-2.233 անուն, որը կազմում է 200.743 միավոր, որից՝ պատճենահանված է 2 անուն, 4 միավոր

բ) ռուսերեն լրագրեր-684 անուն, որը կազմում է 17.092 կազմ

գ) ռուսերեն ռեֆերատային հանդեսներ-56.746 միավոր (ավարտվել է)

Այսպիսով՝ առ 01.01.2016թ. հայերեն և ռուսերեն հավաքածուներից հաշվառվել, համալրվել և ավարտվել է 830.806 միավոր, որից հայերեն-555.519, ռուսերեն-275.287 միավոր:

Գլխավոր գրապահոցի ֆոնդերի համալրումն ըստ հրատարակության տեսակների և լեզուների

2015թ. գրապահոցի հավաքածուները համալրվել են 24.738 միավոր գրականությամբ: Գիրք-14.282 միավոր (հայերեն-7.405 միավոր, ռուսերեն-3.168 միավոր, օտարալեզու-3.709 միավոր): Հանդես-6.113 միավոր (հայերեն-3.478 միավոր, ռուսերեն-1.694 միավոր, օտարալեզու-912 միավոր, շարունակվող հրատարակություններ-29 միավոր): Լրագիր-798 կազմ (հայերեն-542 կազմ, ռուսերեն-206 կազմ, օտարալեզու-50 կազմ): Սեղմագիր-2.308 միավոր (ռուսերեն-339 միավոր, օտարալեզու

(ուկրահներեն)-1.969 միավոր): ՄԱԿ-385 միավոր (ռուսերեն հանդեսներ-348 միավոր, օտարալեզու հանդեսներ-37 միավոր):

Ներքին շարժը ցուցակներով կազմում է – 852 միավոր, որից (հայերեն գրքեր-347 միավոր, ռուսերեն գրքեր-50 միավոր, ՄԱԿ-ի ռուսերեն գրքեր-455 միավոր):

Բոլոր նոր ստացվող հայերեն և ռուսերեն լեզուներով գրքերը կնքվել և գրանցվել են համապատասխան ենթաբաժինների գույքամատյաններում, դասդասվել և տեղադրվել գրադարակների վրա: Լրագրերը և հանդեսները գրանցվել են մանուլի ենթաբաժնի քարտարաններում, իսկ 23 նոր անունների համար գրվել են քարտեր, կնքվել և տեղադրվել գրադարակների վրա: 2015թ. համալրման բաժնի միջոցով՝ հետադարձ համալրումով լրացվել է հայերեն լրագրերի բացակա համարները: Այն կազմում է 11 ակտ:

2015թ. գլխավոր գրապահոց մուտք է գործել 81.438 պատվիրաթերթիկ: Բավարարվել է 80.687-ը, որից՝ 4.812-ը զբաղված են եղել ընթերցասրահներում և բավարարվել են տեղում, իսկ 213-ը բավարարվել են ՀՀԱԳ բաժնում: 2014թ. ՀՀԱԳ բաժին է ուղարկվել 1.484 պատվիրաթերթիկ, 2015թ. կրճատվել է մոտ 7 անգամ: Նախորդ տարիներին ընթերցողական կատալոգների ենթաբաժինը անձեռնմխելի գրականության բաժնին ուղարկված պատվիրաթերթիկները ընդունում էր և ուղարկում տացքակետեր, որտեղից, որպես բաժնի մերժում ընթերցասրահներին էին ուղարկվում և ընթերցողները կրկնակի պատվիրաթերթիկ էին լրացնում անձեռնմխելի գրականության բաժնի ընթերցասրահից օգտվելու համար: 01.09.2014 թ.-ից սկսած սպասարկման բաժնում կատարվել են աշխատանքային անձեռնմխելի գրականության բաժնի սպասարկման հետ կապված փոփոխություններ՝ ընթերցողական կատալոգների ենթաբաժնում պատվիրաթերթիկները ստուգելուց հետո անձեռնմխելի գրականության բաժնում գտնվող գրականության պատվիրաթերթիկներն անմիջապես ուղարկվում են սպասարկման անձեռնմխելի գրականության բաժնի, որի արդյունքում ընթերցողն արագ սպասարկվում է:

Մերժվել է 751 պատվիրաթերթիկ, որից՝

- Տեղում չկա 60 պատվիրաթերթիկ, որից 8-ը կրկնվել է
- Գրադարանում չկա 16 պատվիրաթերթիկ
- 675՝ մեկ օրինակ է

Մերժված պատվիրաթերթիկների հիման վրա կազմվել են ցուցակներ և հանձնվել համալրման բաժին՝ հետադարձ համալրման համար:

Սպասարկված գրականության տացքն ըստ լեզուների

- Հայերեն-63.806 միավոր, որը կազմում է սպասարկված պատվիրաթերթիկների 79%-ը
- Ռուսերեն-13.925 միավոր, որը կազմում է 17%-ը
- Օտարալեզու-2.956 միավոր, որը կազմում է 3,1%-ը

Գրականության տացքն ըստ հրատարակությունների տեսակների

- Գիրք-67.508 միավոր
- Հանդես-6.844 միավոր
- Լրագիր-5.958 կազմ
- Շարունակվող հրատարակություններ-288 միավոր
- Սեղմագիր-66 միավոր
- Մանրաժապավեն-23 միավոր

Բաժին մուտք գործած պատվիրաթերթիկների 99,1%-ը բավարարվել է, մերժվել է 0,9%-ը: 2015 թվականից պատվիրաթերթիկները ընթերցողական կատալոգների ենթաբաժնում ստուգվում են ALEPH էլեկտրոնային համահավաք քարտարանով և այն պատվերները, որոնք գրադարանում չկան անմիջապես տեղում չեն ընդունվում, փոխարենը ընթերցողը լրացնում է «հետադարձ կապի» թերթիկը, որտեղ նշում է այն գրքի տվյալները, որը գրադարանում չկա և ինքը կցանկանար կարդալ: Թերթիկում լրացվում են նաև ընթերցողի տվյալները: Սպասարկման բաժինը «հետադարձ կապի» թերթիկից

կազմված ցանկ է ներկայացնում համալրման բաժին տվյալ գրքերը ձեռք բերելու՝ ընթերցողի կողմից պահանջվող անհրաժեշտ գրականությանը ժամանակին գրքային ունեցվածքը համալրելու համար:

Բաժնի վերադարձը կազմել է 80.687 միավոր, որից ներքին վերադարձը՝ 4.194 միավոր սպասարկվել է գրադարանից դուրս՝ բաժնույթների բաժնի միջոցով՝ ներքին միջգրադարանային և անհատական պատվիրաթերթիկներով: Գրականության դասդասում և տեղադրումը կազմել է-171.200 միավոր, որից՝

- Բաժնի վերադարձը-80.687 միավոր
- Ֆոնդերի համալրում-24.738 միավոր
- «ALEPH» ծրագրով մուտքագրման համար հանձնված և ետ ստացած գրականություն-57.580 միավոր
- Տպագիր արտադրանքի վերականգնման բաժին հանձնված և ետ ստացած գրականություն-8.195 միավոր

Գրականության ստուգում-տեղաշարժը կազմել է 513.500 միավոր: Գրադարանների վրա տեղադրված գրականության առկայության և ճշտության ստուգումը կազմել է 353.500 միավոր, լրացվել է -34.700 ֆորմուլյար, նորոգվել է - 9.250 գրքի պիտակ: Բաժնի գույքամատյաններում գրանցվող հայերեն գրքերին փակցվել է 79.534 համարային պիտակ:

Գրականության անվանական վերահաշվառում

ՀՀ մշակույթի նախարարի 26.02.2014թ. թիվ 47-Ա հրամանի համաձայն 2014թ. մարտի 3-ից սկսվեց գլխավոր գրապահոցում պահպանվող ռուսալեզու գրքերի, հանդեսների, լրագրերի և մանրաժապավենների հաշվառման գործընթացը:

2015թ. հաշվառվել է-508,480 միավոր, որից՝

ա) Գրքեր-151.400 անուն, որը կազմում է 186.183 միավոր, որից պատճենահանված է-29 միավոր:

Գրքերի ստուգման և հաշվառման աշխատանքները շարունակվում են:

բ) հանդեսներ-271.059 միավոր:

1. մինչև 1980 թ-ը հրատարակված-153.641 միավոր

- 2. ռեֆերատային հանդեսներ-56.746 միավոր(ավարտված է)
- 3. շարունակվող հրատարակություններ-60.672 միավոր
  - գ) լրագրեր-ըստ նախատեսված ժամանակացույցի՝ առ 01.12.2014թ. ավարտվել է ռուսերեն լրագրերի հաշվառումը, այն կազմել է 684 անուն, 16.886 կազմ:
  - դ) ըստ նախատեսված ժամանակացույցի՝առ 01.12.2014թ. ավարտվել է հաշվառումը, այն կազմում է 639 անուն, 706 միավոր

Այսպիսով 2015թ. բաժնուն վերահաշվառվել են՝

- ա) ռուսերեն գրքեր-217.812 միավոր
- բ) հանդեսներ-290.668 միավոր, որից
  - 1. մինչև 1980թ. հրատարակված -173.250 միավոր
  - 2. շարունակվող հրատարակություններ-60.672 միավոր
  - 3. ռեֆերատային հանդեսներ-56.746 միավոր

Ընդամենը՝ 508.480 միավոր, որից գիրք՝ 217.812 միավոր, մամուլ՝ 290.668 միավոր:

2015 թվականից մամուլի ենթաբաժնուն կատարվում է օտարալեզու հանդեսների ստուգում-հաշվառում: Ստուգվել է 1.562 անուն, որը կազմում է 56.334 միավոր: Ստուգման աշխատանքները ենթաբաժնուն շարունակվում են:

Շարունակվում է գլխավոր գրապահոցի ֆոնդերի մուտքագրման աշխատանքները Հայաստանյան գրադարանների միասնական համահավաք գրացուցակում ALEPH ծրագրով 2015 թվականին մուտքագրվել են ռուսերեն գրքեր՝ 51.157 միավոր, օտարալեզու գրքեր՝ 1.519 միավոր, ռուսերեն հանդեսներ՝ 4.631 միավոր, օտարալեզու հանդեսներ՝ հայագիտական՝ 273 միավոր: Ընդամենը՝ 57.580 միավոր:

Բաժնուն փոշեհանվել է 755.500 միավոր գրականություն:

Տպագիր արտադրանքի վերականգնման բաժնին է հանձնվել 8.195 միավոր: 2015 թվականին վերականգնվել է 18 գրքի և մեկ հանդեսի 510 էջ:

ՀՀ ազգայի գրադարանի 18 հուլիսի 2012 թվականի N 90-Ա 3 հրամանի համաձայն 2012 թվականի հուլիսի 20-ից սկսվել է գլխավոր գրապահոցի հայերեն և ռուսերեն լեզուներով գրքերի մատյանային

գրանցումը: 2015 թվականին գրանցվել է 79.534 հայերեն գրքեր, իսկ ռուսերեն մատյանային գրանցումը վերահաշվառման հետ կապված 2014 թվականից ժամանակավորապես դադարեցվել է: Մատյանային գրանցման աշխատանքները շարունակվում են:

Բաժնուն պարբերաբար կատարվում է սպասարկված բջիջների՝ հիմքերի ստուգում, ճշտում գրապահոց չվերադարձված ժամկետանց միավորները և ետ պահանջում: Ստուգումներ են կատարվում սպասարկման, բաժնույթների, միջոցառումների և մյուս բաժինների հետ:

ՀՆԱՏԻՊ ՀԱԶՎԱԳՅՈՒՏ ԵՎ ԱՐԽԻՎԱՅԻՆ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ԲԱԺԻՆ

Հնատիպ, հազվագյուտ և արխիվային գրականության բաժնի հավաքածուն առ 01.01.2016 թվականի դրությամբ կազմում է 365.686 միավոր: Իսկ 01.01.2015 թվականի դրությամբ կազմել է 356.790 միավոր:

Հաշվետու ժամանակահատվածում բաժինը համալրվել է 10.341 միավոր գրականությամբ, որից նոր ստացում՝ 5.862 միավոր, ներքին շարժ՝ 4.479 միավոր:

Հայերեն-5.848105 միավոր

Ռուսերեն-2.476 միավոր

Այլալեզու-2.017 միավոր

Հավաքածուների ենթաբաժին - 4.486 միավոր, նոր ստացումներ՝ 1.425 միավոր, ներքին շարժ՝ 3.061 միավոր:

Հնատիպ ենթաբաժին – 229 միավոր, նոր ստացում՝ 29 միավոր, ներքին շարժ՝ 200 միավոր:

Հայերեն հնատիպ – 4 միավոր (2 միավոր գիրք՝ նոր ստացում, 2 միավոր քարտեզ):

Ռուսերեն հնատիպ գիրք – 17 միավոր, օտար հնատիպ գիրք – 76 միավոր, հայերեն 1801-1850թթ. գիրք – 16 միավոր, հայատառ թուրքերեն – 3 միավոր՝ նոր ստացում, հայերեն հազվագյուտ գիրք -2 միավոր՝ նոր ստացում, ամսագիր հնատիպ (ռուսերեն) – 110 միավոր, այլալեզու հնատիպ -1 միավոր՝ նոր ստացում:

Արխիվային ենթաբաժին -4.024 միավոր, նոր ստացում՝ 2.820 միավոր, ներքին շարժ՝ 1.204 միավոր:

Պարբերական մամուլի ենթաբաժին -1.602 միավոր, նոր ստացում՝ 1.588 միավոր:

2015 թվականին ՀՀԱԳ բաժնի ելքը կազմում է 1445 միավոր, որից՝
Հնատիպ ենթաբաժին -145 միավոր

Արխիվային ենթաբաժին -753 միավոր

Պարբերական մամուլի ենթաբաժին -13 միավոր

Հավաքածուների ենթաբաժին -534 միավոր

ՀՀԱԳ բաժնի գրականությունը 01.01.2016 թվականի դրությամբ կազմում է 365.686 միավոր, որից գիրք՝ 200.880 միավոր, լրագիր՝ 19.111 կազմ, ամսագիր՝ 142.484 միավոր, նոտային հրատարակություններ՝ 1.628 միավոր, քարտեզ՝ 196 միավոր, պլակատ՝ 13 միավոր, օրացույց՝ 95 միավոր, կոնդակ՝ 55 միավոր, հազվագյուտ գրքային հրատարակություններ՝ 12 միավոր, ձայնապնակ՝ 2 միավոր, կոշտ սկավառակ (ֆլոպիկ)՝ 1 միավոր, CD՝ 4 միավոր, միկրոժապավեն՝ 475 միավոր, մանր նյութ՝ 712 միավոր, ատլաս՝ 16 միավոր, գծանկար՝ 1 միավոր:

Ըստ լեզուների.

հայերեն՝ 265.907 միավոր

ռուսերեն՝ 60.364 միավոր

այլ լեզուներով՝ 39.415 միավոր

Ըստ ենթաբաժինների պատկերը հետևյալն է՝

1. Հնատիպ և հազվագյուտ գրականության ենթաբաժին՝ 14.611 միավոր

2. Նվիրատվությունների և անհատական հավաքածուների ենթաբաժին՝ 113.201 միավոր

3. Պարբերական մամուլի ենթաբաժին՝ 119.490 միավոր/ամսագիր՝ 100.705 միավոր, 2.301 անուն, լրագիր՝ 18.785 կազմ, 1.644 անուն

4. Արխիվային գրականության ենթաբաժին՝ 118.384 միավոր

Ընթերցասրահի առձեռն գրականությունը կազմում է 869 միավոր:

Հնատիպ, հազվագյուտ և արխիվային գրականության բոլոր ենթաբաժիններում կատարվել են գրականության ստուգման, համեմատման, փոշեհանման և տեղադրման աշխատանքները:

ՀՀԱԳ բաժնում կատարվել են նաև թվայնացման աշխատանքներ: 2015 թվականին բաժնի միջոցով սքանավորվել է 683.750 էջ գրականություն: Բաժինը կատարում է նաև գրքերի, ատենախոսությունների, Կոմիտասի նյութերի և քարտեզների թվայնացման աշխատանքներ: Կատարվել է՝

Գիրք՝ 873 անուն, 183.359 էջ

Ատենախոսություն՝ 1.056 անուն, 185.222 էջ

ԳԱԹ-ից՝ Կոմիտասի ձեռագիր նյութեր՝ 323 ծրար, 7.960 էջ

Քարտեզներ՝ 97 անուն, 97 էջ:

Բաժնի մեծածավալ լրագրերը սքանավորվում են ԳԱԱ Հիմնարար գիտական գրադարանում: 2015 թվականին ՀԳԳ-է տարվել 23 անուն, 66 կազմ լրագիր, որը կազմել է 19.540 էջ: Շարունակվում են նոտային-երաժշտական բաժնի նոտաների մշակման և քարտագրման աշխատանքները: Հաշվետու ժամանակահատվածում մշակվել է 450 միավոր:

Համաձայն ՀՀ մշակույթի նախարարի 01/0/725-15 հրամանի վերականգնման նպատակով Սատենադարանին է հանձնվել 11 միավոր հայերեն հնատիպ գիրք: Կազմվել են համապատասխան արձանագրություններ, զնահատվել են «Մշակութային արժեքների փորձագիտական կենտրոն»-ի աշխատակիցների կողմից և լուսանկարվել: Աշխատանքներն ավարտելուց հետո գրքերը վերադարձվել են:

ՀԱԳ-ի գրքի խնամքի և վերականգնման բաժին է տարվել 1.618 միավոր գրականություն: Բոլոր միավորները կազմվելուց հետո տեղադրվել են համապատասխան հավաքածուներում:

2015 թվականին Նվիրատվությունների և անհատական հավաքածուների ենթաբաժնից կատարվել է 4.249 միավորի էլեկտրոնային մուտքագրում: Այս աշխատանքների ընթացքում լրացվում են նաև այլալեզու և ռուսերեն լեզվով գրքերի բացակա քարտերը, որոնք կազմել են 321 միավոր: Աշխատանքները շարունակվում են:

2015 թվականին ստուգվել, գրանցամատյաններով համեմատվել և կնքվել են հնատիպ և հազվագյուտ գրականության ենթաբաժնի

այլալեզու գրականության քարտերը: Աշխատանքի ընթացքում կատարվել են ուղղումներ, լրացվել են բաց թողնված գույքահամարները: ՀՀԱԳ բաժնում առկա է 160 միավոր պատճենահանված գիրք:

KOHA գրադարանային ավտոմատացված տեղեկատվական համակարգի միջոցով կատարվել է Ա տառից հայերեն հանդեսների 92 գրառում:

Բրիտանական գրադարանի հետ համատեղ «Վտանգված արխիվների ծրագրի» շրջանակներում սքանավորվել են տպագիր արտադրանքի հետևյալ տեսակները.

Քարտեզ՝ 97 միավոր, 97 էջ

Ամսագիր՝ 18 անուն, 6.695 էջ

Լրագիր՝ 12 կազմ, 11 անուն, 3.528 էջ

ՀՀԱԳ բաժինը պարբերաբար կատարում է արտերկրի զանազան հայագիտական կենտրոնների և անհատ մասնագետների կողմից ուղարկված հարցումների հետ կապված աշխատանքներ, ցուցակների ստուգումներ, գրքերի թվայնացման աշխատանքներ:

ԱՐՎԵՍՏԻ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ՈՉ ԳՐՔԱՅԻՆ ՀՐԱՏԱՐԱՎԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԲԱԺԻՆ

Արվեստի գրականության և ոչ գրքային հրատարակությունների բաժինը տարվա ընթացքում համալրվել է 3.391 միավոր գրականությամբ, որից հայերեն՝ 2.440 միավոր, ռուսերեն՝ 416 միավոր, այլալեզու՝ 535 միավոր: Գիրք և ալբոմ՝ 550 միավոր, նոր անուն գիրք՝ 373: A չափսի՝ 44 միավոր, Ե՝ 217 միավոր, Բ՝ 268 միավոր, Դ՝ 14 միավոր, ամսագիր՝ 6 միավոր: Ոչ գրքային հրատարակություններ՝ 2.835 միավոր, քարտեզ՝ 65 միավոր, ատլաս՝ 8 միավոր, գլոբուս՝ 6 միավոր, պաստառ՝ 138 միավոր, ազդագիր՝ 441 միավոր, բուկլետ՝ 205 միավոր, հրավիրատոմս՝ 336 միավոր, վերատպություն՝ 10 միավոր, լուսանկար՝ 70 միավոր, օրացույց՝ 134 միավոր, նամականիշ՝ 95 միավոր, ծրար՝ 2 միավոր, CD, DVD՝ 155 միավոր, բացիկ՝ 112 միավոր,

էջանիշ՝ 12 միավոր, դիդակտիկ նյութ՝ 20 միավոր, կրծքանշան՝ 8 միավոր, հավաստագիր՝ 1 միավոր, հուշամեդալ՝ 4 միավոր, հուշանվեր՝ 1 միավոր, պիտակ՝ 11 միավոր, սլայդ՝ 1 միավոր:

Քարտեզադարանում տեղադրվել է 1.520 միավոր հայերեն և ռուսերեն լեզվով քարտեզ: 2015 թվականին Հնատիպ, հազվագյուտ և արխիվային գրականության բաժնին է հանձնվել 4 միավոր քարտեզ, 1 միավոր գիրք, 1 միավոր բացիկ տրվել է Ցեղասպանության թանգարանին:

Հնատիպ, հազվագյուտ և արխիվային գրականության բաժնում սքանավորվել է Արվեստի բաժնից 59 միավոր քարտեզ: Տարվա ընթացքում թվայնացվել է «Անթվակիրներ» շտեմարանում 14 միավոր քարտեզ (հայերեն՝ 5 միավոր, ռուսերեն՝ 7 միավոր, այլալեզու՝ 2 միավոր): Ընդամենը շտեմարանում կա 32 միավոր քարտեզ: «Քարտեզներ» շտեմարանում ավելացվել է 25 միավոր քարտեզ (հայերեն՝ 15 միավոր, ռուսերեն՝ 8 միավոր, այլալեզու՝ 2 միավոր): Ընդամենը շտեմարանում կա 87 միավոր քարտեզ (հայերեն՝ 35 միավոր, ռուսերեն՝ 48 միավոր, այլալեզու՝ 4 միավոր): Բաժնում կատարվել է 412 մատենագիտական նկարագրություն: Ընթերցողներին տրվել է 1250 մատենագիտական խորհրդատվություն, 2600 բանավոր տեղեկանք: Խմբագրվել է 7 գրացուցակային արկղ, 5 քարտարան:

2015 թվականին Հայաստանի գրադարանների միասնական համահավաք գրացուցակում «ALEPH» ծրագրով մուտքագրվել է 4.363 միավոր գիրք, մուտքագրում՝ 2.172 միավոր, միացում՝ 2.191 միավոր:

Բաժինը տարվա ընթացքում կազմակերպել է մի շարք միջոցառումներ:

ՆՈՏԱՅԻՆ-ԵՐԱԺՇՏԱԿԱՆ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ԲԱԺԻՆ

2015 թվականին Նոտային-երաժշտական գրականության բաժնի հավաքածուն համալրվել է 323 միավորով, որից նոտային գրականություն՝ 165 միավոր, գիրք՝ 91 միավոր, էլեկտրոնային կրիչ՝ 65 միավոր, թերթ՝ 1 կազմ-9 միավոր, ամսագիր՝ 1 միավոր:

2015 թվականին Հայաստանի գրադարանների միասնական համահավաք գրացուցակում «ALEPH» ծրագրով մուտքագրվել է 3.174 անուն և 5.181 միավոր նոտա:

Նոտային-երաժշտական գրականության բաժինը կատարում է հայերեն լեզվով նոտային ֆոնդի գրացուցակների համեմատման և ստուգման աշխատանքը՝ մշակման բաժնի ծառայողական գրացուցակների հետ: Ավարտվել է Ա-Լ տառերի ստուգումը, որը կազմում է 579 անուն և 1.755 միավոր: Կազմվել է նաև Հնատիպ, հազվագյուտ և արխիվային գրականության բաժնում առկա և բացակա նոտաների ցուցակ: Նոյեմբեր ամսից բաժնում իրականացվել է սքանավորված էջերի կտրում և մշակում՝ 7.198 էջ:

«Հայ գիրք» շտեմարանում մուտքագրվել է 62 գիրք՝ 6.591 էջ:

Բաժնի ֆոնդը 01.01.2016 թվականի դրությամբ կազմում է 128.548 միավոր գրականություն, որից նոտա՝ 105.311 միավոր, գիրք՝ 8020 միավոր, CD՝ 1017 միավոր, ձայնապնակ՝ 10.276 միավոր, ձայներիզ՝ 119 միավոր, լուսանկար՝ 437 միավոր, պլակատ՝ 55 միավոր, մանր նյութ՝ 277 մ., անսագիր՝ 3024 միավոր, թերթ՝ 12 կազմ:

ՏՊԱԳԻՐ ԱՐՏԱԴՐԱՆՔԻ ՎԵՐԱԿԱՆԳՆՄԱՆ ԵՎ ՀՐԱՏԱՐԱԿՉԱԿԱՆ ՃԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԲԱԺԻՆ

Տպագիր արտադրանքի վերականգնման բաժինը 2015 թվականին շարունակել է տպագիր արտադրանքի վերականգնման, ախտահանման, հիվանդ, բորբոսնած միավորների հայտնաբերման և բուժման աշխատանքները: Բաժինը զբաղվում է նաև կաշեկազմ միավորների մշակմամբ:

2015 թվականի հուլիսի 1-ից վերսկսվել են նկուղի ախտահարված գրականության ցուցակագրման աշխատանքները: Հատուկ մատյաններում գրանցվել է 16.400 միավոր գրականություն:

2015 թվականի ընթացքում ախտահանվել է 21.570 թերթ-միավոր, վերականգնվել և ամրակայվել՝ 23.340 թերթ-միավոր: Կատարվել է

14.500 գծամետրի վրա ֆոնդերի ստուգում: Կաշեկազմ գրքերի փակիկեցում 352 միավոր, բորբոսի մաքրում՝ 95 միավոր: Գրական հավաքածուից մշակութային արժեք ունեցող կազմերի և էջերի վերականգնում՝ 87 միավոր:

Կատարվել են 4.629 միավորի կազմարարական աշխատանքներ, որից՝ գիրք-2041 միավոր, ամսագիր-320 միավոր, լրագիր-1.935 միավոր, մատյանի կազմում-333 միավոր:

Տպագրական աշխատանքներ

Տպագրություն (պատվիրաթերթիկներ, անցաթղթեր)՝ 55.800 միավոր, քարտերի կտրում՝ 81.800 միավոր, տարբեր չափերի թղթի կտրում՝ 351.7 կգ.:

Առանձնակի մոտեցում է ցուցաբերվում հնատիպ գրականության և թերթերի կազմերի վերականգնմանը:

2015 թվականի ընթացքում աշխատանքներ են տարվել նկուղից հանված գրականության ցուցակագրման ուղղությամբ: Հաշվառվել և ցուցակագրվել է 16.400 միավոր:

ԸՆԹԵՐՑՈՂՆԵՐԻ ՍՊԱՍԱՐԿՈՒՄ

Հաշվետու տարում գրադարանի ընթերցողները սպասարկվել են գիտաշխատողների, ընդհանուր, ընթացիկ մանուլի, ՄԱԿ-ի ավանդապահ գրականության, տեսողական խնդիրներ ունեցող «Արև» ընթերցասրահում, սեղմագրերի և ատենախոսությունների, նոտային-երաժշտական գրականության, արվեստի գրականության և ոչ գրքային հրատարակությունների, հնատիպ, հազվագյուտ և արխիվային գրականության, ինտերնետ ազատ մուտքի, տեղեկատվական տեխնոլոգիական և գրադարանագիտական գրականության մասնագիտացված ընթերցասրահներում:

Գրադարանում ընթերցողների գրանցումն ու հաշվառումը կատարվում են էլեկտրոնային տարբերակով:

Ընթերցողների հաճախումները
 Հաշվետու տարում գրադարանի ընթերցողների հաճախումների
 թիվը կազմել է 262.513, որից՝

Սպասարկման բաժին	246.349
Արվեստի գրակ. և ոչ գրք. հրատարակ.	1.899
Հնատիպ, հազվագյուտ և արխ. գրականության	6.202
Մատենագիտ. և գիտական հետազոտ.	269
Նոտային-երաժշտական գրականության	414
Ինտերնետ սրահ	2713
Բաժնույթների բաժին	4667

Գրքատացքը

2015 թվականին գրադարանի գրքատացքը կազմել է 1.542.243 միավոր գրականություն: Ըստ առանձին ընթերցասրահների գրքատացքի պատկերը հետևյալն է՝

Սպասարկման բաժին	1.499.320 միավոր
Արվեստի գրակ. և ոչ գրք. հրատարակ.	9007 միավոր
Հնատիպ, հազվագյուտ և արխ. գրակ.	20.304 միավոր
Մատենագիտ. և գիտական հետազոտ. Բաժնույթների բաժին	605 միավոր 5.353 միավոր

Նոտային-երաժշտական գրակ. 1.367 միավոր

Ինտերնետ սրահ 6.287 միավոր

Գրքատացքի պատկերն ըստ լեզուների հետևյալն է.

Հայերեն 1.047.662 միավոր կամ 68%

Ռուսերեն 396.561 միավոր կամ 26%

Այլ լեզուներով 98020 միավոր կամ 6%

Սպասարկման բաժնի աշխատանքը սկսվում է ընթերցողական կատալոգների և ընթերցողների գրանցման ենթաբաժնից: 01.01.2015 թվականից մինչև 01.01.2016 թվականը գրանցվել է 3.102 ընթերցող, որից վերագրանցվել է 135 ընթերցող: 3.102 ընթերցողից 1.892-ը ուսանողներ են և օգտվում են ընդհանուր ընթերցասրահից, 1.210-ը՝ գիտաաշխատողներ և մասնագետներ են:

Սպասարկման բաժնի ընթերցասրահներից օգտվող ընթերցողների թիվը կազմում է 22.677: Գրականության տացքը Սպասարկման բաժնի ընթերցասրահներում կազմում է 1.494.410 միավոր:

Գրականության տացքը ըստ գիտության բնագավառների կազմում է 1.494.410 միավոր, որից՝

Հասարակական-քաղաքական գրականություն՝ 471.386 կամ 22,7%
Բանասիրություն, գեղարվեստական գրականություն՝ 339152 կամ 22,7%

Տեխնիկա, գյուղատնտեսություն, տնտեսագիտություն՝ 325319 կամ 21,8%

Բնական գիտություններ, բժշկություն՝ 210508 կամ 14,1%

Մշակույթ, ֆիզկուլտուրա, սպորտ՝ 148045 կամ 9,9%

Գրքատացքի պատկերն ըստ լեզուների կազմում է 1.494.410 միավոր, որից՝

Հայերեն՝ 1013706 միավոր կամ 67,9%
Ռուսերեն՝ 388304 միավոր կամ 25,9%
Այլ լեզուներով՝ 92400 միավոր կամ 6,2%

Գրքատացքն ըստ ֆոնդերի կազմում է 1.493.300 միավոր, որից՝
Հիմնային ֆոնդից՝ 1066433 միավոր կամ 74,4%
Առձեռն ֆոնդից՝ 426867 միավոր կամ 28,6%

Ընդհանուր ընթերցասրահում գտնվում է «Չինական կենտրոն» -ը և ՄԱԿ-ի ավանդապահ գրադարանը: Բաց դարակային սպասարկում է կազմակերպվում ընդհանուր ընթերցասրահում: ՄԱԿ-ի գրականությունից, որը կազմում է 1190 միավոր համալրման բաժին է հանձնվել 1143 միավոր:

2015 թվականին Ատենախոսությունների և սեղմագրերի ենթաբաժինը Համալրման բաժնից ուղեգրով ստացել է 1.259 միավոր, որից՝ 688 միավոր ատենախոսություն, 571 միավոր սեղմագիր: Հայաստանի ատենախոսությունների «բաց մատչելիության պահոց»-ում ենթաբաժինը կատարել է 456 միավոր սեղմագրերի մատենագիտական նկարագրություն:

2015 թվականին կատալոգների ենթաբաժինն ընդունել է 53.658 պատվեր, որոնք ստուգվել, ճշտվել, գրանցվել և ուղարկվել են համապատասխան տացքակետեր և ապա գրապահոց: Կատարվել է գրապահոցից կատալոգ ետ ուղարկված 1.182 պատվերների մատենագիտական տվյալների ճշտում ծառայողական կատալոգի հետ: 2015 թվականին Սպասարկման բաժինը ընթերցողներին տվել է 26.400 մատենագիտական բանավոր տեղեկանք, որից 3.355 ընթերցողի տվել է տեղեկատվություն և խորհրդատվություն կատալոգների մոտ:

Տացքակետի աշխատանքը

2015 թվականին տացքակետի ենթաբաժինը գրանցել է 81.438 պատվեր: Սրանք եղել են Սպասարկման բաժնի և այլ բաժինների

պատվերներ, որոնք ստուգվել, գրանցվել և առաքվել են գրապահոցի համապատասխան բաժիններ: Իսկ գրապահոցից սպասարկված գրականությունը ստուգվել և ուղարկվել է ընթերցասրահներ: Ենթաբաժինը խիստ հետևում է նաև ընթերցասրահներում ժամկետը լրացած գրականության վերադարձը գրապահոց, ինչպես նաև կատարվում է գրապահոց վերադարձված գրականության կրկնակի թերթիկների համեմատում և հանձնում համապատասխան բաժիններ: 2015 թվականին տացքակետը գրանցել է 81.438 պատվեր: 81.438 պատվերներից 80.687-ը բավարարվել է: Պատվերներից 4.812-ը զբաղված է եղել ընթերցասրահներում և ընթերցողները տեղում կարողացել են օգտվել: Պատվերներից 213-ը գտնվել են Հնատիպ, հազվագյուտ և արխիվային գրականության բաժնում: Տեղում չկա /կորուստ/ 60 պատվեր, որից 8-ը կրկնվում է, գրադարանում չկա՝ 16 պատվեր, 1 օրինակ է՝ 675 պատվեր: 81.438 պատվերներից 64.985-ը եղել են Սպասարկման բաժնի պատվերները, գիտական ընթերցասրահ՝ 32.391, ընդհանուր ընթերցասրահ՝ 32.594:

Սպասարկման բաժնում հանգամանորեն ուսումնասիրվում են մերժված պատվերները և համապատասխան միջոցներ են ձեռնարկվում բացակա գրքերի ձեռք բերման համար:

ԲԱԺԱՆՈՐԴՆԵՐԻ ՍՊԱՍԱՐԿՈՒՄԸ

Բաժնույթների ենթաբաժնի սպասարկումը իրականացվում է միջգրադարանային, անհատական և ներքին բաժնույթների միջոցով: Բաժնույթների ենթաբաժինն ունի 78 միջգրադարանային բաժանորդ /կազմակերպություններ և ԲՈՒՀ-եր/, որից 13-ը՝ մարզային և համայնքային գրադարաններ են: 2015 թվականի ընթացքում միջգրադարանային բաժնույթով սպասարկվել է 1109 միավոր գրականություն: Այս տարվա ընթացքում շարունակվել է պայմանագրերի կնքումը Հայաստանի բուհական գրադարանների հետ: Որոշակի աշխատանքներ է տարվել նոր գրադարաններ ներգրավելու ուղղությամբ: 2015 թվականին պայմանագիր է կնքվել Եվրոպական կրթական տարածաշրջանային ակադեմիայի, Սուրբ

Թերեզայի անվան բժշկական համալսարանի, Յուսիսային համալսարանի, Չայբուսակ համալսարանի, Գլաձոր համալսարանի, Հայկական Պետական մանկավարժական համալսարանի և մի շարք այլ համալսարանների և կազմակերպությունների հետ:

Միջազգային միջգրադարանային բաժնույթով Ռուսաստանի պետական գրադարան է ուղարկվել 32 պատվեր, որից 27-ը կատարվել է, 5-ը մերժվել է: Ռուսաստանի պետական գրադարանից ստացված գրքերը պատճենահանվել են և համալրել ՀԱԳ-ի ֆոնդերը:

Անհատական բաժնույթ

2015 թվականի ընթացքում բաժնույթների ենթաբաժնից օգտվել է 225 անհատական բաժանորդ:

Ներքին բաժնույթ

Տարվա ընթացքում գրադարանի 101 ներքին բաժնույթի բաժանորդներին սպասարկվել է 1854 միավոր գրականություն:

2015 թվականին Photoshop ծրագրով մաքրվել է 64 միավոր հանդես և գիրք:

ՄԱՏԵՆԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԳԻՏԱԿԱՆ ՀԵՏԱԶՈՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԲԱԺԻՆ

2015 թվականի ընթացքում Հայաստանի ազգային գրադարանի մատենագիտության և գիտական հետազոտությունների բաժնում կատարվել են հետևյալ աշխատանքները.

Հոդվածների նկարագրման նպատակով 2015 թվականին համալրման բաժնից ստացվել է 15.065 միավոր պարբերական հայերեն, ռուսերեն, անգլերեն լեզուներով:

Թերթ՝ 14.489 միավոր

Ամսագիր՝ 576 միավոր

Կատարվել է՝

1. 40.701 հողվածի վերլուծական նկարագրություն, որից 24.241-ը էլեկտրոնային, 16.460-ը՝ քարտային ձևով: Կրկնակվել է՝ 798 նյութ քարտային ձևով, 2188 նյութ (բանալի բառեր) էլեկտրոնային շտեմարանում

2. Քարտերի դասավորում, տեղադրում՝ 16.460
3. Քարտարանների վերադասավորում և խմբագրում՝ 22 արկղ
4. Խորհրդատվություն՝ 1.674
5. Բանավոր տեղեկանքի տրամադրում՝ 261
6. Գրավոր տեղեկանքի տրամադրում՝ 23

Գրավոր տեղեկանքների հետ կատարվել է նաև նյութերի թվայնացում PDF տարբերակով: Սքանավորվել և թվայնացվել է 1.229 նյութ՝ գիրք և հողված, որից բաժնում սքանավորվել և թվայնացվել է 9 գիրք կամ 1.447 էջ: 62 հողված տրամադրվել է «Ազատագրում» փաստավավերագրական ֆիլմի նկարահանման համար:

Համալրվել է «Ազգային Մատենադարան» մատենաշարը՝ 24 գիրք, սքանավորվել է 1300 էջ: Photoshop-ով մշակվել է 20.426 էջ: 2015 թվականի նոյեմբեր ամսից բաժինը մասնակցել է «Հեղինակավոր գրառումներ» էլեկտրոնային շտեմարանի համալրման աշխատանքներին՝ մուտքագրելով և խմբագրելով 242 հեղինակավոր գրառում: Շտեմարանի մուտքագրման և խմբագրման նպատակով ուսումնասիրվել է 456 միավոր գրականություն, իսկ 462 գրքի գրառում կցվել է խմբագրված կամ նոր մուտք արված հեղինակավոր գրառումներին:

Տարբեր գրադարանների էլեկտրոնային շտեմարաններից կատարվել են գրքերի թվային տարբերակների ներբեռնման աշխատանքներ: 2015 թվականին ներբեռնվել է 723 անուն գիրք, 156.854 էջ: 2015 թվականի դեկտեմբերի 1-ի դրությամբ «Digitalia»-ում առկա է 1507 անուն ներբեռնված գիրք կամ 379.764 էջ:

Բաժինը մասնակցել է նաև «Հայ մամուլ» էլեկտրոնային շտեմարանի համալրման և ներբեռնման աշխատանքներին: Ներբեռնվել է 39 անուն պարբերական, 14.574 էջ: Կատարվել է 601 անուն պարբերական գրառում:

1. Հայագիտական և երկրագիտական քարտարանների տեղեկատվության ենթաբաժին

Ենթաբաժինը 2015 թվականին համալրման բաժնից ստացել և մշակել է՝

Թերթեր-12.208 միավոր

Ամսագրեր-448 միավոր

Կատարել է՝

24.241 հոդվածի վերլուծական նկարագրություն էլեկտրոնային ձևաչափով, կրկնակել է 2.188 նյութ (բանալի բառեր) էլեկտրոնային շտեմարանում: Խորհրդատվությունների քանակն է՝ 768:

Տրամադրել է՝

591 նյութ՝ որպես օժանդակություն կազմակերպվող միջոցառումներին

186 բանավոր տեղեկանք՝ 2.964 նյութ

19 գրավոր տեղեկանք՝

- Նոր հայերենի ձևավորումը
- Ամերիկյան կազմակերպությունները հայոց ցեղասպանության տարիներին
- Մովսես Գ Տաթևացի կաթողիկոսը
- Վահե Գողել
- Չինական հեքիաթներ
- Ջորի Բալայան. Արցախի մասին
- Դաշտադեմի ամրոցը
- Նաղաշյան Հովհաննես. Քանդակագործ
- Եգիպտահայ պարբերական մամուլ. Արմավենի
- Լորիս –Մելիքով
- Արշակ Տեր-Մեքեյանը՝ Թիֆլիսի «Նոր Դար» թերթում
- Պարսկահայ Հովակիմյան գերդաստանը
- Սերգեյ Դովլատով
- Հակոբ Սիրունի
- Սալմաստ գավառը
- Եզդի գրողներ

- Լազարյան տոհմը և Լազարյան ճեմարանը
- Գրիգոր Եղիկյան
- Ռազմիկ Դավոյան

Համալրել է՝

«Մամուլի հողվածներ» էլեկտրոնային շտեմարանը՝ մուտքագրելով 21.499 հողված, կատարվել է շտեմարանի խմբագրում՝ 8.768 հողված: Photoshop ծրագրով մշակվել է 7.301 էջ: Ավարտական փուլում են «Մշակ» թերթի 1881 թվականի թեմատիկ մատենագիտությունը, «Երվանդ Օտյան» և «Սերգեյ Փարաջանով» կենսամատենագիտությունները:

2. Հայ գրքի մատենագիտության և սփյուռքահայ մամուլի ենթաբաժին

Ենթաբաժինը 2015 թվականին համալրման բաժնից ստացել և մշակել է՝

Թերթեր-2.857 միավոր

Ամսագրեր-128 միավոր

Կատարել է՝

7.280 հողվածի վերլուծական նկարագրություն, կրկնակել է 469 նյութ: Անհատական քարտարանի համար մշակվել է 346 հողված: Քարտերի դասավորում, տեղադրում՝ 7.280: Քարտարանների վերադասավորում և խմբագրում՝ 14 արկղ: Խորհրդատվությունների քանակն է՝ 481:

Տրամադրել է՝

21 նյութ՝ որպես օժանդակություն կազմակերպվող միջոցառումներին

3 բանավոր տեղեկանք՝ 68 նյութ

1 գրավոր տեղեկանք՝

- Պարսկահայ Հովակիմյան գերդաստանը

Համալրել է՝

«Տպարաններ» էլեկտրոնային շտեմարանը՝ նուտքագրելով տեղեկություններ 60 տպարանների մասին: Համալրել է նաև «Ազգային Մատենադարան» մատենաշարը՝ 24 գիրք, սքանավորվել է 1300 էջ: Photoshop-ով մշակվել է 20.426 էջ: Մասնակցել է «Հեղինակավոր գրառումներ» էլեկտրոնային շտեմարանի խմբագրման և համալրման աժխատանքներին:

Կատարել է՝

Թարգմանություններ հայերենից ռուսերեն, հայերենից անգլերեն՝ «Մեդիաֆորում» միջոցառման ցուցադրության, «Հայ ժողովրդի մասնակցությունը Հայրենական Մեծ պատերազմին» էլեկտրոնային շտեմարանի, Գրատպության թանգարանի համար՝ հայ տպագրությունը Ռուսաստանում, Հնդկաստանում, Չնյունիայում, Պոլսում, Իսլանդիայում թեմաներով: Տպագրվել է նաև 3 հոդված հայերեն և ռուսերեն ամսագրերում: Ընթացքի մեջ է «Հայ գիրքը 1931-1940 թթ.» մատենագիտությունը:

3. Գրադարանագիտության և տեղեկատու մատենագիտության ենթաբաժին

Ենթաբաժինը 2015 թվականին համալրման բաժնից ստացել և մշակել է՝

Թերթեր-12.208 միավոր

Անսագրեր-448 միավոր

Կատարել է՝

9.180 հոդվածի վերլուծական նկարագրություն, կրկնակել է 329 նյութ: Անհատական քարտարանի համար մշակել է 145 հոդված: Քարտերի դասավորում, տեղադրում՝ 9.180: Քարտարանների վերադասավորում և խմբագրում՝ 8 արկղ: Խորհրդատվությունների քանակն է՝ 425:

Տրամադրել է՝

62 նյութ՝ որպես օժանդակություն կազմակերպվող միջոցառումներին

72 բանավոր տեղեկանք՝ 762 նյութ

3 գրավոր տեղեկանք՝

1. Հայ պատմիչների պատմությունները՝ օտար լեզուներով
2. Հայ-մոնղոլական կապեր
3. Кавалеры Ордена Труда

Ստացել է՝

Ենթաբաժնում գործող տեղեկատու ընթերցասրահը 2015 թվականին ստացել է 45 անուն գիրք, 49 ամսագիր:

Սպասարկել է՝

2015 թվականին տեղեկատու ընթերցասրահը սպասարկել է 232 ընթերցողի, գրանցվել է 269 հաճախում: Սպասարկվել է 605 միավոր գրականություն, որից

Գիրք՝ 477 միավոր

Հանդես՝ 128 միավոր

Կազմել է՝

ArmBookExpo էլեկտրոնային շտեմարանի համար Հայոց ցեղասպանության, մշակույթի, հայագիտական թեմաներով ցուցակներ: Կատարվել է գրքերի և նրանց համապատասխան թարգմանությունների մատենագիտական նկարագրության մուտքագրում: Ավարտական փուլում է «Նոր գրքեր 2015»-ը (հայերեն և օտար լեզուներով): Տպագրել է «Հայաստանի գրադարանները վիճակագրական վերլուծություն 2014»-ը, «Հիշարժան տարեթվեր 2016»-ը: Ավարտվել է «Արև» պարբերականի գրքային տարբերակի (1921-1930), նաև անվանացանկի կազմումը:

ԳՐԱԴԱՐԱՆԻ ԶԱՆԳՎԱԾԱՅԻՆ ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐԸ

2015 թվականին ազգային գրադարանում կազմակերպվել է 76 միջոցառում: Անցկացվել է սուբսիդիայով նախատեսված 17 միջոցառում

Դրանք են՝

1. Հրանտ Մաթևոսյան-80
2. Փետրվարի 19-ը՝ գիրք նվիրելու օր
3. Փետրվարի 21-ը՝ մայրենի լեզվի անադարտության օր
4. Մանուկ Աբեղյան-150
5. Ազգային գրադարանային շաբաթ
6. Ղազարոս Աղայան-175
7. Ֆրանկոֆոնիայի միջազգային օր
8. Գրքի և հեղինակային իրավունքի օր
9. Հայաստանի ազգային գրադարանի օր
10. Արեգ Լուսինյան-80
11. Գրադարանների երեկո. Հանդիպման վայրը գրադարան, դարձիր գրադարանի բարեկամ
12. Գրադարանավարի օր
13. Թարգմանչաց տոն
14. Գիտելիքի, գրի և դպրության օր
15. Հրաչյա Ռուխկյան-100
16. Ջորի Բալայան-80
17. Սերո Խանգաղյան-100

2015 թվականի բոլոր միջոցառումները լուսաբանվել են «Facebook» սոցիալական ցանցում, գրադարանի կայքէջում համապատասխան լուսանկարներով:

2015 թվականին միջոցառումների կազմակերպման շրջանակներում գրապահոցից պատվիրվել և ցուցադրվել է 1.514 միավոր գիրք, 372 միավոր ամսագիր, 129 միավոր թերթ:

Հայաստանի ազգային գրադարանի և Չեխիայի Հանրապետության ազգային գրադարանի հետ համագործակցության շրջանակներում կազմակերպված միջոցառումներն են՝

1. Չեխ հայագետ, թարգմանիչ Լյուդմիլա Մոտալովայի ծննդյան 80-ամյակին նվիրված միջոցառում: (Հանրության հետ կապերի և միջոցառումների բաժին)

2. Չեխական կերպարվեստ. Ալբոմային հրատարակությունների ցուցադրություն: (Արվեստի գրականության և ոչ գրքային հրատարակությունների բաժին):

Բաժինը կազմել է 2015 թ-ի ՁԼՄ արձագանքներ տարեգիրքը, որտեղ ընդգրկվել են տարվա ընթացքում զանգվածային լրատվամիջոցներով տարածվող այն նյութերը, որոնք վերաբերում են Հայաստանի ազգային գրադարանին:

ՀԱՄԱԿԱՐԳՉԱՅԻՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐ

Հաշվետու տարում կատարվել է 593.000 պիտակի տպագրում: Սերվերային սենյակում կատարվել է սերվերային տեխնիկայի ապամոնտաժում և վերադասավորում, անջատվել են սերվերները, հրավիրվել են մասնագետներ «Lans» ընկերությունից:

Ավելացվել է լրացուցիչ ցանցային սարքավորում էլեկտրոնային շտեմարանների սպասարկման որակը բարձրացնելու համար: Հրավիրվել են ցանցային մասնագետներ «Ucom» ընկերությունից ներքին ցանցային տոպոլոգիան բարելավելու համար: Յուրաքանչյուր ամիս կատարվում է սերվերների ծրագրային ապահովման պահուստային պատճենում:

«Հայ գիրքը 1512-1920թթ.»-ի շտեմարանում տեղադրվել է՝ 786 անուն գիրք՝ 212.073 էջ: Հաշվետու տարվա ընթացքում Գրադարանային գրիդ տեխնոլոգիաների գիտահետազոտական կենտրոնի բաժինը կատարել է՝

Շարվածք՝ 790.000 միջ , 397 էջ

Համակարգչային սրբագրում՝ 540.000 միջ , 293 էջ

Շարվածքի ձևավորում՝ 632.000 միջ , 337 էջ

Գրքի մակետավորում՝ 73 էջ

Պատրաստի նյութի տպում՝ 2.383 էջ:

2015 թվականի ընթացքում կատարվել է 35 համակարգչի օպերացիոն համակարգի և ծրագրային ապահովման վերարտադրում, ինչպես նաև կատարվել է համակարգիչների, սկաներների, պատճենահանման սարքերի, տպիչների, միջոցառումների տեխնիկական սպասարկում:

Հաճախակի կատարվում է ներքին ցանցի մոնիտորինգ (IP հասցեների վերանայում) և անհրաժեշտության դեպքում կատարվում է տեխնիկական սպասարկում:

ԳՐԱԴԱՐԱՆԻ ԱՇԽԱՏԱԿԱԶՄԸ

Հայաստանի ազգային գրադարանի աշխատակիցների թիվը 2016 թվականի հունվարի 1-ի դրությամբ 326 է:

Գրադարանի աշխատողների ցուցանիշներն ըստ կրթության՝

Բարձրագույն գրադարանային կրթություն	33 (10,1%)
Բարձրագույն ոչ գրադարանային	209 (64,1%)
Միջին մասնագիտական կրթություն	28 (8,5%)
Միջին ոչ մասնագիտական կրթություն	39 (11,9%)
Միջնակարգ կրթություն	15 (4,6%)

Աշխատողների մեծ մասը՝ 242 մարդ, կամ աշխատակազմի 74,3% ունի բարձրագույն կրթություն (տես նկ. 7):

Գրադարանի աշխատակիցների ցուցանիշներն ըստ աշխատանքային ստաժի հետևյալն են՝

1-5 տարի	106 մարդ (32,5%)
6-10 տարի	92 մարդ (28,2%)
10-ից ավելի	128 մարդ (39,3%)

ՌՈՒՍԵՐԵՆ ՀԱՎԱՔԱԾՈՒԻ ՀԱՇՎԱՌՄԱՆ ՊԱՏԿԵՐԸ 2015 Թ.

Աղյուսակ 1.

N	Բաժնի անվանումը	Սկիզբը	Ավարտը	Ստուգված քանակներ
	Գլխավոր գրապահոց			
1.	Գիրք	03.03.2014թ.	01.12.2017 թ. ընթացքի մեջ է	186.183 մ.
	Հանդես	03.02.2014թ.	01.12.2016 թ. ընթացքի մեջ է	<ul style="list-style-type: none"> • 271059 մ., որից • Մինչև 1980 թ. հրատ.՝ 153.641 մ. • Ռեֆերատիվ հանդեսներ՝ 56.746 մ.(ավարտված է) • Շարունակվող հրատ.՝ 60.672 մ. • Ընդամենը՝ 457.242 մ
	Լրագիր	03.02.2014թ.	01.12.2014 թ. ավարտված է	16886 կազմ
	Մանրաժապավեն	03.03.2014թ.	01.07.2014 թ. ավարտված է	706 մ.
	Սեղմագիր	02.03.2015թ.	01.12.2016 թ.	
	Գրապահոց առ 01.01.2016 թ. ընդամենը՝ 474834 միավոր			
2.	Հնատիպ, հազվագյուտ	03.03.2014թ.	30.11.2014թ.	57619 միավոր, որից

	և արխիվային գրականության բաժին		ավարտված է	գիրք՝ 41520 մ. հանդես՝ 15587 մ., թերթ՝ 163 կազմ նոտա՝ 122 մ., պլակատ՝ 13 մ. մանր նյութ՝ 186 մ., ՀԱԳ հատակագիծ՝ 1 մ.
3.	Համալրման բաժին (Պահուստային հավաքածու)	17.05.2014	30.11.2014թ. ավարտված է	20485 միավոր, որից գիրք՝ 20078 մ., հանդես՝ 407 մ.
4.	Գրքափոխանակության և զարգացման ծրագրերի բաժին	17.05.2014թ.	30.11.2014թ. ավարտված է	45898 միավոր, որից գիրք՝ 42180 մ., հանդես՝ 3718 մ.
5.	Գրականության մշակման և կատալոգների կազմակերպման բաժին	01.05.2014թ.	01.05.2015թ. ավարտված է	Խմբային և մանր նյութերի գրակ. Ֆոնդը կազմում է 45.580 միավոր, որից գիրք՝ 43.755 մ., գովազդային նյութ՝ 470 մ., ուղեցույց՝ 1.180 մ., օրացույց՝ 175 մ.
6.	Արվեստի գրականության և ոչ գրքային հրատարակ. բաժին	17.02.2014թ.	01.10.2015թ. ավարտված է	148697 միավոր, որից գիրք և ալբոմ՝ 30.918 մ., ամսագիր՝ 8106 մ. պլակատ՝ 60.873 մ., ազդագիր՝ 2.642 մ.,

				<p>նամականիշ՝ 45 մ., բացիկ՝ 23.266 մ., վերատպություն՝ 10.673 մ., լուսանկար՝ 1.839 մ., օրացույց՝ 421 մ., հրավիրատոմս՝ 143 մ., ատլաս՝ 1919 մ., քարտեզ՝ 7792 մ., CD՝ 17 մ., հավաստագրեր, բրիլոկներ՝ 3 մ., ծրարներ՝ 12 մ., բնօրինակ՝ 27 մ.</p>
7.	Նոտային-երաժշտական գրականության բաժին	17.02.2014թ.	30.11.2015թ. ավարտված է	<p>97.848 միավոր, որից նոտա՝ 80022 մ., գիրք՝ 5923 մ., ամսագիր՝ 2185 մ., ձայնասկավառակ՝ 314 մ., պլակատ՝ 55 մ., ձայնապնակ՝ 8903 մ., լուսանկար՝ 313 մ., մանր նյութ՝ 101 մ., պատճեն՝ 32</p>
8.	Մատենագիտության և գիտական հետազոտությունների բաժին	01.04.2014թ.	01.11.2014թ. ավարտված է	<p>1775 միավոր, որից գիրք՝ 1634 մ., հանդես՝ 53 մ., թերթ՝ 88 մ.</p>

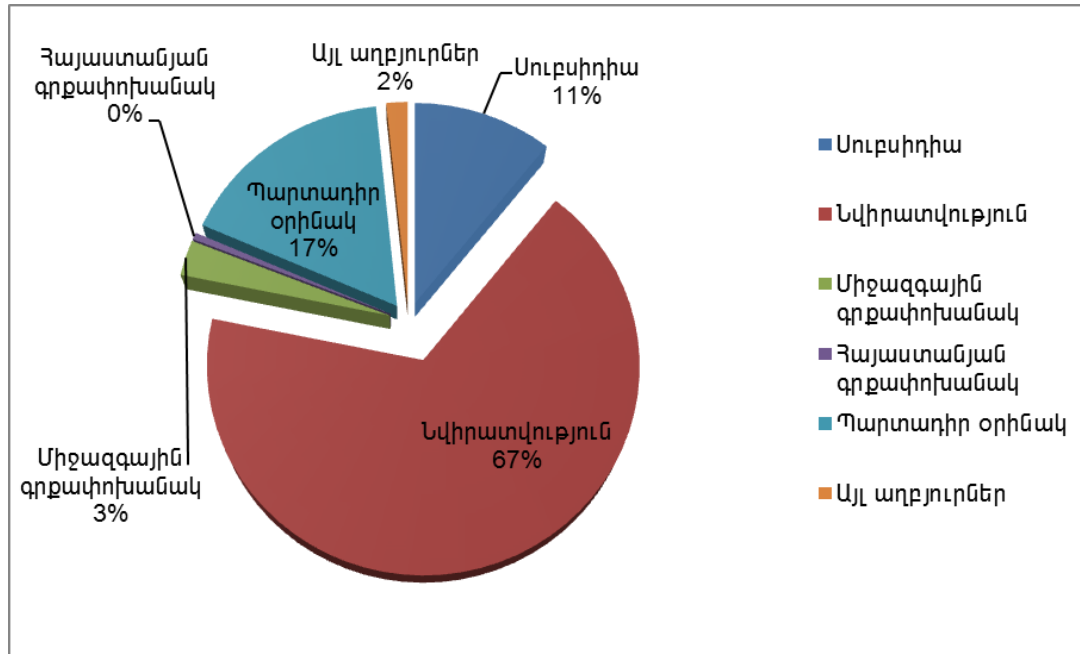
9.	Սպասարկման բաժին	03.03.2014թ.	01.11.2014թ.ավարտված է	8543 մ., որից գիրք՝ 1205 մ., հանդես՝ 24 մ., ատենախոս.՝ 3547 մ., սեղնագիր՝ 3767 մ.
10.	Աշխատանքային գրադարաններ	15.02.2014	15.04.2014թ. ավարտված է	1253 մ. գիրք

2015 թ. Ձեռք բերված ՀԱՅԵՐԵՆ ՀՆԱՏԻՊ ԳՐՔԵՐ

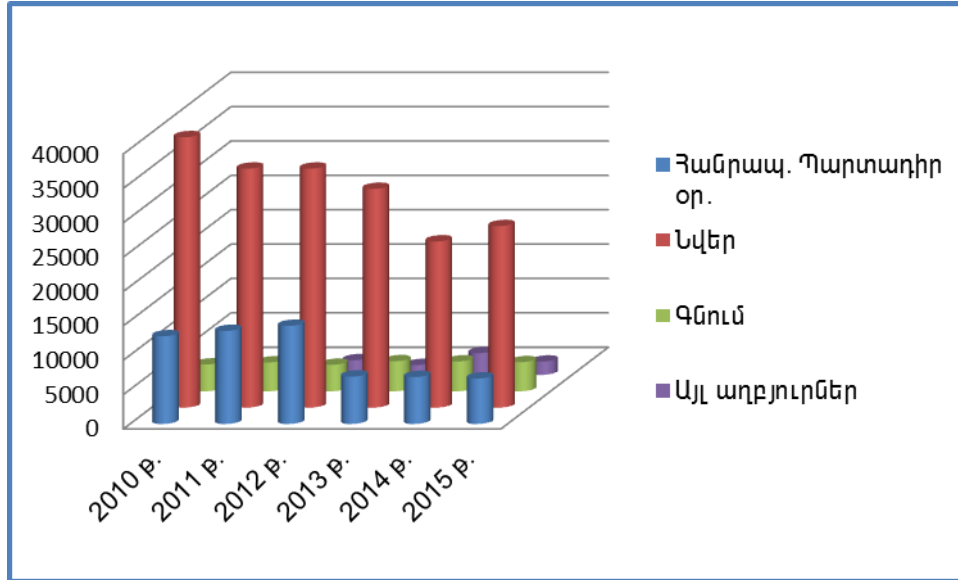
Աղյուսակ 3

Հ/Հ	Տեսակ	Հեղինակի անվանում	Թիվ	Ձեռքբերման եղանակը	Մուտքի ամսաթիվ	Ստացման քան.	Գրադ. եղած քան.
1	գիրք	ԴԱՇԱՆՑ ԹՈՒՂԹ: ԹՈՒՂԹ ՍԻՐՈՅ ԵՒ ՄԻԱԲԱ/ՆՈՒ ԹԵԱՆՀայ. և իտալ. լեզ.: Վենետիկ, տպ. Միքելանջել ո Բարբոնիի, Թուրք սիրոյ ել միաբանութե ան:/հայ.և իտալ.լեզ./: Հնատիպ /2/:Վենետիկ : 43էջ :	1683	Գնում՝ AbeBooks ինտերնետային կայքից	Արձ.29 06.02.2015	1	0
2	գիրք	Գրիգոր Նարեկացի: Գիրք աղոթից:Հնա տիպ /2/	1782	Նվեր արտասահմանից ժակ Դերմենջյանից /Հայր ժիրայրի միջոցով Փարիզից/	Արձ.379 09.06.2015	1	10

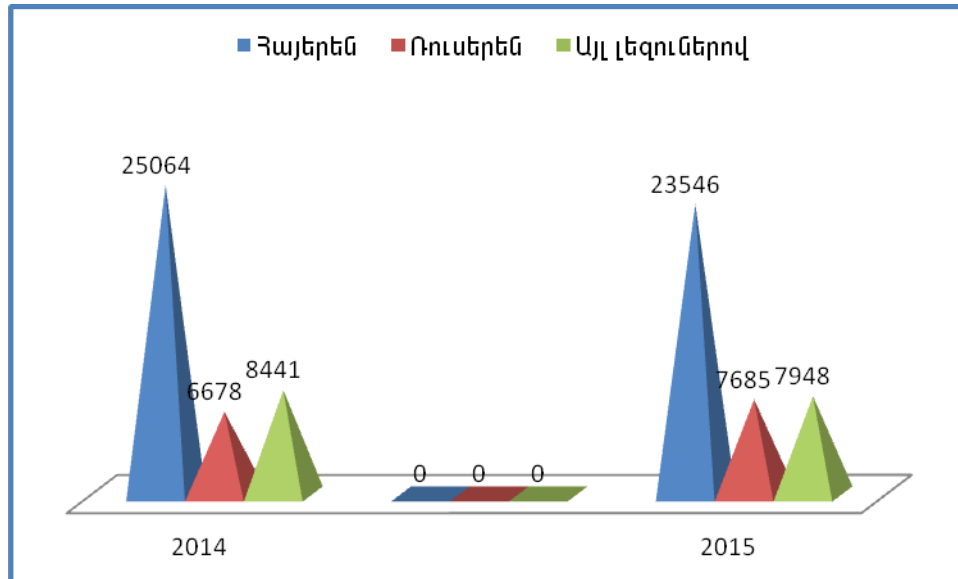
Նկ. 1 Ազգային գրադարանի համալրումն ըստ աղբյուրների (2015թ.)

Նկ. 2 Ազգային գրադարանի համալրման պատկերն ըստ աղբյուրների (2010-2015թթ.)

Նկ. 3 Ազգային գրադարանի համալրման պատկերն ըստ լեզուների (2014-2015թթ.)

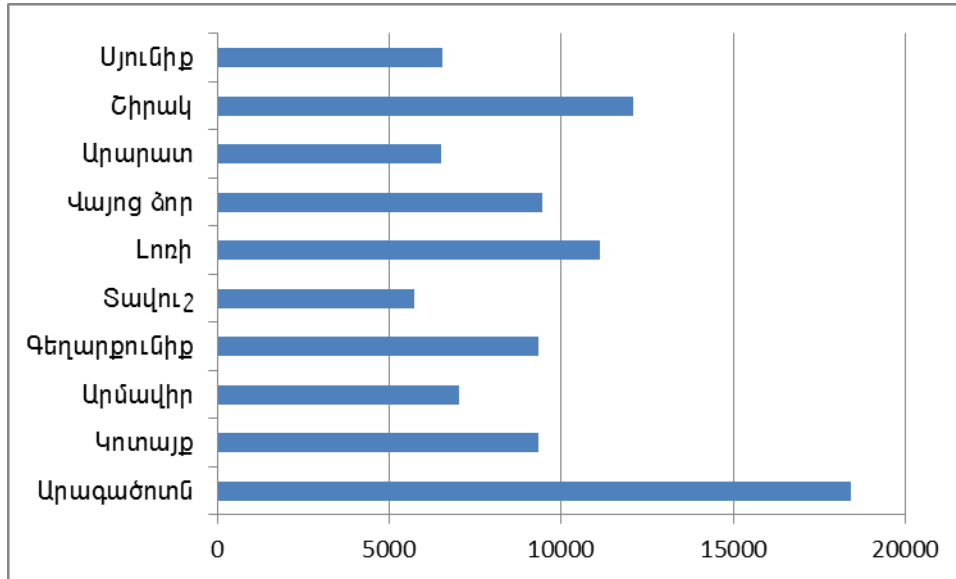

2015թ. Համահավաք գրացուցակում մարզային գրադարանների կատարած
մուտքագրումները

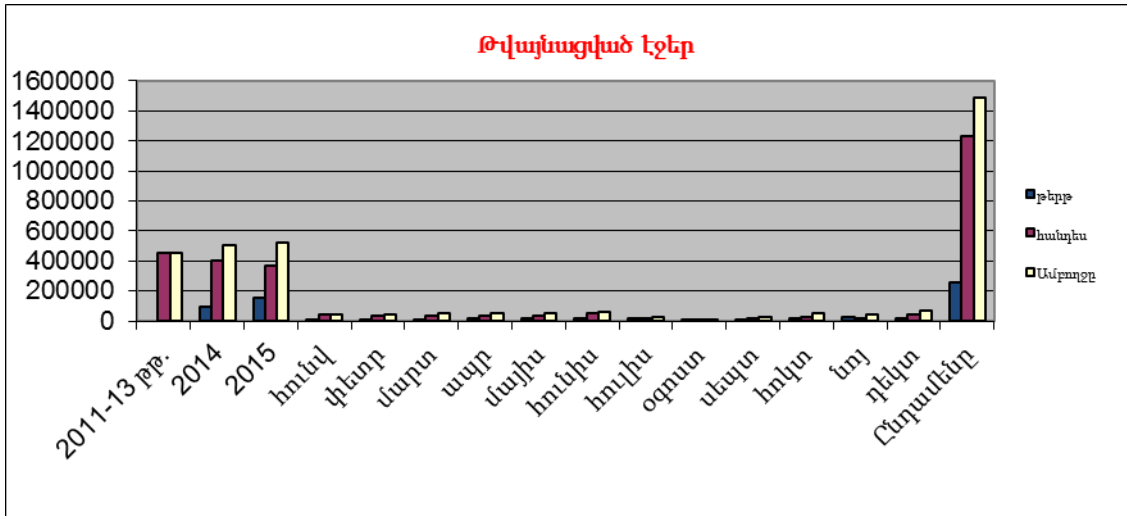
Աղյուսակ 4.

Մարզեր	Մուտք	Միավոր
Արագածոտն	582	18402
Կոտայք	5	9343
Արմավիր	6	7019
Գեղարքունիք	455	9335
Տավուշ	19	5723
Լոռի	90	11140
Վայոց ձոր	47	9436
Արարատ	18	6503
Շիրակ	84	12099
Սյունիք	1	6545

Նկ. 4 . 2015թ. Համահավաք գրացուցակում մարզային գրադարանների կատարած մուտքագրումները

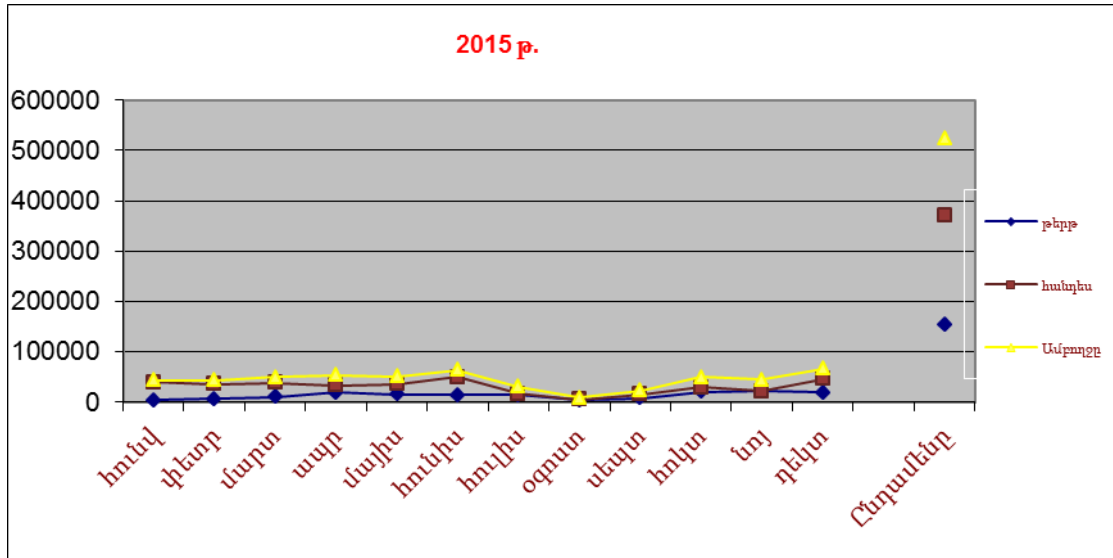

Նկ.5 «Հայ պարբերական մամուլի» թվայնացման պատկերն ըստ տարիների

Նկ.6 «Հայ պարբերական մամուլի» թվայնացման աշխատանքների պատկերը 2015թ. համար

Գրադարանային հավաքածուների շարժը ըստ բաժինների և ստորաբաժանումների (Աղյուսակ 5)

Ջ.Ջ	Գրադարանի բաժինները	Կազմել է առ 01.01.2015	Մուտք բաժիններ		Ելք բաժիններից		Կազմում է առ 01.01.2016թ.
			Նոր	Ներքին շարժ	Բաժիններ	Գրադարանից դուրս	
	1	2	3	4	5	6	7
1	ԶԳԱԳ բաժին	356790	5862	4479	3688	0	365.686
1.1	Ջնատիկ հազվագյուտ	14527	29	200	145	0	14.611
1.2	Արխիվային	115113	2820	1204	2996	0	118.384.....*
1.3	Պարբերական մամուլի	117901	1588	14	13	0	119.490
1.4	Նվիրատվ. և անհատ. հավաքած.	109249	1425	3061	534	0	113.201
2	Գլխավոր գրապահոց	5342155	19616	5123	3716	0	5.363.178
3	Նոտային երաժշտական բաժ.	128225	291	32	2	0	128.546
4	Արվեստի և ոչ գրքային հրատ. բաժ.	213321	1155	2236	6	0	216.706
5	Գրակ. մշակ. Կատալոգ.	49932	0	0	2378	0	47.554
6	Մատենագիտ.	16212	232	13	1117	0	15.340

7	Սպասարկման	24354	1923	3	2521	0	24797-1038=23.759**
7.1	Գիտ. Ընթերցարահ	694	14	0	0	0	708
7.2	Ընդհանուր ընթերցարահ	1462	102	3	0	0	1567
7.3	«Արև» ընթերցարահ	541	73	0	0	0	614
7.5	Ատենախոսություններ	8873	688	0	0	0	9561
7.6	Սեղմագիր	9039	571	0	0	0	9610
7.7	ՄԱԿ	3405	0	0	1143	0	2262
7.8	Սամուլի ընթերց.	340	475	0	1378	0	475**
8	Գրատպ. Թանգ	21	25	4	0	0	50
9	Աշխատ. գրադ.	2680	351	41	183	0	2889
	Ընդամենը՝	6133690	29455	11931	13611	0	6.163.708
10	Պահուստային հավաքածու	117457	763	2	304	0	117918
11	Գրքափոխանակության բաժին	132331	8961	2065	58	6032	137267
Հ.Հ	Ընդամենը՝	249788	9724	2067	362	6032	255185
	ԸՆԴԱՄԵՆԸ	6.383.478	39179	13998	13973**	6032	6.418.893

* Տարբերությունը՝ 2243 միավոր - գրադարանում նախկինում չգրանցված, այժմ հաշվառված գրականության քիվն է: ** 1038 միավորի տարբերությունը՝ սամուլի ընթերցարահում եղած նախկին տարիների պարբերականներն են, որոնք 2015թ. տրվել են հավաքածուներ*** Տարբերությունը՝ 25 միավոր- Հնատիպ հազվագյուտ գրականության ենթաբաժնից դուրս գրված՝ 1 կազմում 26 միավոր հանդեսները տրվել են հավաքածուներ 26 միավոր

Գրադարանի հավաքածուները 2015թ.

Աղյուսակ 7

N		Կազմել է առ 01.01.2015 /մ/	Նոր ստացում /մ/	Մուտք՝ ներքին շարժի արդյունքում /մ/	Ելք՝ ներքին շարժի արդյունքում /մ/	Ելք՝ ՀԱԳ-ից /մ/	Կազմում է առ 01.01.2016 /մ/
1	Գործող հավաքածու	6.133.690	29455	69	1749	0	6.163.708*
2	Պահուստային հավաքածու	117.457	763	2	304	0	117.918
3	Գրքափոխանակ հավաքածու	132.331	8961	2065	58	6032	137.267
	Ընդամենը՝	6.383.478	39179	2136**	2111**	6032	6.418.893

*Տարբերությունը՝ 2243 միավոր - գրադարանում նախկինում չգրանցված« այժմ հաշվառված գրականության քիվն է:

**Տարբերությունը՝ 25 միավոր- Հնատիպ հազվագյուտ գրականության ենթաբաժնից դուրս գրված՝ 1 կազմում 26 միավոր հանդեսները տրվել են հավաքածուներ 26 միավորով:

**Ստացումներն ըստ հրատարակչական տեսակների
(Աղյուսակ 8)**

N	Հրատարակչական տեսակներ	Նախատեսվել է 2015թ. /ճ/	Կատարվել է 2016թ. /ճ/
1	Գիրք	20700	24750
2	Հանդես	9000	8153
3	Լրագիր (կազմ)	1000	1158
4	Շարունակվող հրատարակություններ	40	29
5	Քարտեզ	50	88
6	Նոտա	200	289
7	Ատենախոսություն	550	688
8	Սեղմագիր	4500	2879
9	Հավաստագիր	0	1
10	DVD/CD-ներ	120	164
11	Ծրար	1	1
12	Ատլաս	20	7
13	Նամականիշ	70	95
14	Բուկլետ	150	213
15	Հրավիրատոմս	178	263
16	Օրացույց	50	80
17	Պլակատ	60	55
18	Վերատպություն	0	8
19	Բացիկ	150	105
20	Լուսանկար	50	42
21	Ազդագիր	100	52
22	Էջանշան	5	12
23	Կրճքանշան/հուշանեղալ	1/1	8/3
24	Դիդակտիկ նյութեր	4	10
25	Սլայդ/գլորուս	0/0	1/8
26	Թանգարանային առարկա	0	5
27	Հուշանվեր	0	1
28	Շշերի ապրանքապիտակ	0	11
29	ԸՆդամենը	37000	39179

2015Թ. ԲԻԲԼԻՈԳՐԱԿԱԿ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԶՅԱՐՁԵՐ ՏԱՐՎԱԾ ԳՐԱԿՆՈՒԹՅՈՒՆ

Այուսակ 9

		Գրադարանների քանակը	Ընդհանուր	Գիրք	Լեզու
09.04.2015	Արագածոտնի մարզ, Արագածի տարած.	8	465	409	Հայ.
				49	Ռուս.
				7	Այլ լեզու
04.06.2015	Շիրակի մարզ, Արթիկի տարած.	19	1016	871	Հայ.
				107	Ռուս.
				38	Այլ լեզու.
17.06.2015	Գեղարքունիքի մարզ, ճամբարակի տարած.	7	393	323	Հայ.
				56	Ռուս.
				14	Այլ լեզու.
03.07.2015	Լոռու մարզ, Թումանյանի տարած.	11	573	509	Հայ.
				44	Ռուս.
				20	Այլ լեզու
24.07.2015	Լոռու մարզ, Գուգարքի	5	264	228	Հայ.
				26	Ռուս.

	տարած.			10	Այլ լեզու.
30.09.2015	Սյունիքի մարզ, Մեղրու տարած.	12	409	361	Հայ.
				30	Ռուս.
				18	Այլ լեզու.
09.10.2015	Գեղարքունիքի մարզ, Մարտունու տարած.	14	655	605	Հայ.
				42	Ռուս.
				8	Այլ լեզու.
Ընդամենը		76	3775	3306	Ընդ. Հայ.
				354	Ընդ. Ռուս.
				115	Ընդ. Այլ լեզու.

ՀՀ և ԼՂՀ կազմակերպություններ, անհատներ

Աղյուսակ 10

Հ/Հ	Կազմակերպության անունը	Կազմ. քանակ	Տրվել է /ն/	Ստացվել է /ն/
ՀՀ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ				
1.	Տավուշի մարզ, Այգեհովիտի համայնքային գրադարան	1	90	
2.	Ավ. Իսահակյանի անվ. քաղաքային գրադարան	1	1	
3.	Արագածոտնի մարզային գրադարան	1	25	
4.	Արարատի մարզային գրադարան	1	34	
5.	Արարատի մարզ, Ջրահովիտ համայնքի գրադարան	1	46	
6.	Արթիկի քաղաքային գրադարան	1	51	
7.	Արմավիրի մարզային գրադարան	1	22	
8.	Գեղարքունիքի մարզային գրադարան	1	23	
9.	Գեղարքունիքի մարզ, Մարտունու կենտրոնական գրադարան	1	142	
10.	ԵՊՀ Գրադարան	1	1	
11.	Լոռու մարզ, Տաշիրի գրադարան	1	40	
12.	Լոռու մարզային գրադարան	1	26	
13.	Կարեն Դեմիրճյանի թանգարան	1	2	
14.	Կոտայքի մարզային գրադարան	1	36	
15.	ՀՀ ԱՆ « Վարդաշեն » ՔԿՀ	1	70	
16.	ՀՀ ԱՆ « Արովյան » ՔԿՀ	1	68	

17.	ՀՀ ԱՆ « Սևան » ՔԿՀ	1	76	
18.	ՀՀ ԱՆ « Հրազդան » ՔԿՀ	1	71	
19.	ՀՀ ԱՆ « Գորիս » ՔԿՀ	1	65	
20.	ՀՀ ԱՆ « Երևան -Կենտրոն » ՔԿՀ	1	118	
21.	ՀՀ ԱՆ « Վանաձոր » ՔԿՀ	1	71	
22.	ՀՀ ԱՆ « Արթիկ » ՔԿՀ	1	64	
23.	ՀՀ ԱՆ « Կոչ » ՔԿՀ	1	24	
24.	ՀՀ ԱՆ « Նուբարաշեն » ՔԿՀ	1	29	
25.	ՀՀ ԱՆ « Արմավիր » ՔԿՀ	1	98	
26.	ՀՀ ԱՆ « Ղատապարտյալների հիվանդանոց » ՔԿՀ	1	65	
27.	ՀՀ ՊԱԱ Հիմնարար գիտական գրադարան	1	1	
28.	ՀԲԸՄ երևանյան գրասենյակ	1	1	
29.	ՀՊՏՀ գրադարան	1	8	3
30.	ՀՊԱՀ գրադարան	1	11	4
31.	Մանուկ Աբեղյանի անվան ավագ դպրոց	1	63	
32.	Մաշտոցի անվ. Մատենադարան	1	1	
33.	Միջոցառումների բաժին	1	8	
34.	Մխիթարյան միաբանության երևանյան գրասենյակ	1	1	
35.	Մշակույթի նախարարություն	1	10	
36.	Շիրակի մարզային գրադարան	1	39	
37.	Ոստիկանության զորքերի 1031 զորամաս	1	21	
38.	Սարդարապատի թանգարան	1	31	

39.	Սյունիքի մարզային գրադարան	1	15	
40.	Սյունիքի մարզ, Մեղրիի մանկական գրադարան	1	68	
41.	Սպիտակի քաղաքային գրադարան	1	16	
42.	« Վան Արյան » հրատարակչություն	1	5	
43.	Վայոց ձորի մարզային գրադարան	1	45	
44.	Տավուշի մարզային գրադարան	1	32	
45.	Գրադարանի բաժիններ /18 բաժին/	1	36	
46.	Կազմակերպություններ, որոնց անհատույց տրամադրվել է ՀԱԳ-ի հրատարակած «Հայաստանի գրադարանները 2013»	27	27	
47.	Կազմակերպություններ, որոնց անհատույց տրամադրվել է ՀԱԳ-ի հրատարակած «Հիշարժան տարեթվեր 2015»	41	42	
48.	ՀՀ ԳԱԱ	1	0	19
	ԸՆԴԱՄԵՆԸ ՀՀ կազմակերպություն	113	1839	26
	ԼՂՀ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ			
49.	ԼՂՀ Մ.Մաշտոցի անվ. հանրապետական գրադարանը	1	4	
50.	ԼՂՀ / Ստեփանակերտի գրադարան	1	3	
	ԸՆԴԱՄԵՆԸ ԼՂՀ կազմակերպություն	2	7	

51.	ԼՂՀ ԱՆՀԱՏ	Անհատի քանակ	Տրվել է /ձ/	Ստացվել է /ձ/
52.	Սուրեն Ստեփանյան	1	1	3
	ԸՆԴԱՄԵՆԸ ԼՂՀ անհատ	1	1	3
	ՀՀ ԱՆՀԱՏՆԵՐ՝	Անհատ . քանակ	Տրվել է /ձ/	Ստացվել է /ձ/
53.	Անի Վարդանյան	1	1	
54.	Ավո Հովհաննիսյան	1	1	
55.	Արմեն Ասատրյան	1	2	11
56.	Արմինե Գևորգյան	1	1	
57.	Գագիկ Սուքիասյան/ Մանկավարժական համալսարան/	1	1	
58.	Խաչիկ Գևորգյան	1	2	
59.	Կարո Եղյան	1	14	26
60.	Հայկ Դեմոյան	1	10	19
61.	Հարություն Մարության	1	1	1
62.	Հասմիկ Ղազարյան	1	1	
63.	Հասմիկ Պողոսյան	1	1	
64.	Մանուշակ Գրիգորյան	1	3	6
65.	Մկրտիչ Հայրապետյան	1	1	2
66.	Ռաֆիկ Ղազարյան	1	1	
67.	Սվետա Սահակյան	1	11	
68.	Սուսաննա Սարգսյան	1	2	24
69.	Վարդան Սարգսյան	1	1	4
70.	Վարուժան Պողոսյան	1	2	3
71.	Տնօրեն Տիգրան Զարգարյանի միջոցով /	1	15	

	Հունգարիայի Ազգային գրադարան, Շվեցարիա, Ռուսաստանի Ազգային գրադարան , Սանկտ- Պետերբուրգ/			
72.	Տիգրան Լիլյոյան	1	1	
73.	Տիգրան Մանսուրյան	1	5	
74.	Տիգրան Սահակյան	1	1	
75.	Քնարիկ Գրիգորյան	1	6	
76.	Օյա Աղայան, Ռուզաննա Թունասյան, Մանյակ Ավետիսյան	3	6	
77.	Օֆելյա Գյուլունյան	1	1	2
78.	Ֆյորա Գրիգորյան	1	1	
79.	Վլադիմիր Մաղայան	1	1	
80.	Ջորի Բալայան	1	1	
81.	Ալբերտ Իսոյան	1	2	
82.	Պետրոս Հովհաննիսյան	1	2	
83.	Գագիկ Ղազինյան /ԵՊՀ/	1	0	30
84.	Գարեգին Ղազարյան	1	0	28
85.	Լաուրա Բալյան	1	0	16
86.	Լևոն Ջզմեջյան	1	0	2
87.	Ռուզաննա Աթաբեկյան	1	0	9
	Ընդամենը	37	98	186
	Ընդամենը ՀՀ և ԼՂՀ կազմակերպություն	115	1846	26
	Ընդամենը ՀՀ և ԼՂՀ անհատ	38	99	212
	Ընդամենը	153	1945	212

Նշված Հայաստանյան կազմակերպություններից որոշ կազմակերպությունները կրկնվում են տվյալ աղյուսակի մյուս սյունակներում: **Տեղական փոխանակության արդյունքում ստացվել է 212 միավոր գրականություն:**

ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆՅԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Աղյուսակ 11

Զ/Զ	Կազմակերպության անվանում	Կազմակերպ . Քան.	Տրվել է /մ/	Ստացվել է /մ/
1.	Աբխազիա	1		6
2.	ԱՄՆ	1		3
3.	ԱՄՆ, Կոնգրեսի գրադարան / Վաշինգտոն /	1		53
4.	AMAA / Ամերիկայի Հայ Ավետարանչական Ընկերակցություն/	1		9
5.	Անգլիա, Լոնդոնի Բրիտանական թանգարան	1	1	1
6.	Ավստրալիա, Սիդնեյ	1		1
7.	Արգենտինային ազգային գրադարան	1		1
8.	Բելառուսիայի ազգային գրադարան	1	5	6
9.	Բելգիա	1		2
10.	Բուխարեստի ազգային գրադարան	1		3
11.	Գերմանիայի ազգային գրադարան	1	5	2
12.	Եգիպտոսի ազգային գրադարան	1	2	
13.	Եգիպտոս, Ալեքսանդրիայի գրադարան	1	4	

14.	Թուրքիա ազգային գրադարան	1	8	
15.	Թուրքմենիայի ազգային գրադարան	1		5
16.	Իսպանիայի ազգային գրադարան	1	9	
17.	Իտալիա, Մխիթարյան գրադարան	1	3	
18.	Իրանի ազգային գրադարան	1	6	96
19.	Լիբանան, Անթիլիասի Մ.Տ.Կիլիկիոյ Կաթողիկոսութեան գրադարան	1	1	
20.	Լիտվայի ազգային գրադարան	1	4	
21.	Լեհաստան	1		2
22.	Կորեայի ազգային գրադարան	1		17
23.	«Յոզևոր Յայրենիք» անսաթերթի համարներ 2014թ. 1.ԱՄՆ Կոնգրեսի գրադարան 2.Գերմանիա Բեռլինի Պետական գրադարան 3.Եգիպտոսի ՅԲԸՍ շրջանային հանձնաժողով (Պերճ Թերզյան) 4.Թուրքիա Յայոց Պատրիարքարան 5.Իսրայել, Երուսաղեմի Յայոց Պատրիարքարան 6.Իտալիա Մխիթարյան Միաբանություն 7.Իրան ազգային գրադարան 8.Իրան,Սպահանի հայոց թեմական խորհուրդ, (Վրեժ Տեր-Մարտիրոսյան) 9.Լիբանան Կիլիկիոյ	14	14	

	կաթողիկոսություն 10.Պորտուգալիա Գյուլբենկյան հիմնարկություն 11.ՌԴ, Մոսկվա, Պետական գրադարան 12.ՌԴ, Սանկտ-Պետերբուրգ, Ռուսաստանի ազգային գրադարան 13.Ֆրանսիա ազգային գրադարան 14.ԼՂՀ, Հաղորթի շրջանային կենտ. գրադարան			
24.	Հունաստան	1		4
25.	Ճապոնիայի ազգային գրադարան	1	9	15
26.	Մոսկվա	1		111
27.	Նիժնի Նովգորոդ	1		14
28.	Շվեյցարիա / Ժնև/	1		1
29.	Չեխոսլովակիայի ազգային գրադարան	1		1
30.	Ջավախքի « Աջակցություն » հիմնադրամ	1	8	
31.	Ռուսաստանի պետական գրադարան	1	5	16
32.	Ռուսաստանի ազգային գրադարան	1	18	42
33.	Ռուսաստան, Կալուգա	1		3
34.	Ռուսաստան, Կրասնոդար	1		5
35.	Ռուսաստան - Վլադիմիր	1		1
36.	Ռուսաստան, Վոլգոգրադ	1		8
37.	Ռումինիայի ազգային գրադարան	1		30

38.	Վարչավայի ազգային գրադարան,	1		1
39.	Վորոնեժ	1		4
40.	Վրաստանի ազգային գրադարան	1	4	1
41.	Սիյուռքահայ օջախներին՝ / Բելգիա, Վոլգոգրադ, Նախիջևան, Էթնոպոլիտոլոգիական հետազոտությունների կենտրոն, Կրասնոդար, Ռոստով /	6	50	
42.	Վիեննայի նորաբաց մասնագիտացված մանկական գրադարան	1	21	
43.	Տաջիկստանի ազգային գրադարան	1	11	
44.	Ուզբեկստանի ազգային գրադարան	1	6	
45.	Ֆրանսիայի ազգային գրադարան	1	9	
1.	Ընդամենը՝	54	203/ 14 թերթ/	464

ԱՐՏԱՍԱՐՄԱՆՅԱՆ ԱՆՀԱՏՆԵՐ Աղյուսակ 12 .

Գ/Գ	Անուն	Տրվել է /մ/	Ստացվել է /մ/
1.	Աննա Մատտար Մարտիրոսյան Զոլանդիա	8	1
2.	Արա Սանջյան, ԱՄՆ	61/ 57-ը Զոզևոր Զայրենիք թերթ/	
3.	Արա Ստեփան Մելքոնյան / Անգլիա/	2	
4.	Գևորգ Բարդակչյան / ԱՄՆ/	5	3
5.	Զավեն Մսրրլեան / Լիբանան/		10
6.	Թամար Սնապեան/ Լիբանան/	1	
7.	Խաչիկ Պալըքճեան, Զոլանդիա	1	
8.	Ծիածան Այվազյան	1	
9.	Զովսեփ Նալբանդյան, ԱՄՆ	23	
10.	Մելինե Փեհլիվանյան / Գերմանիա/	2	2
11.	Շապուհ Քիրարյան / Փարիզ/	1	1
12.	Պերճ Թերզյան / Եգիպտոս/	3	
13.	Սարգիս Զացպանեան	1	
	Ընդամենը՝	109 / 57-ը Զոզևոր Զայրենիք թերթ /	17

Արտասահմանյան փոխանակությունից / անհատ և կազմակերպություն/ ստացվել է 481 միավոր գրականություն:

ԸՆԹԵՐՑԱՍՐԱՐՆԵՐԻ ԱՇԽԱՏԱՆՔԸ 2015Թ.

Աղյուսակ 13

	Ընթերցողների հաճախումները	Գրականության տացքը	Այդ թվում		Ըստ լեզուների			Այդ թվում		
			Հիմն.ֆոնդ	Առձեռն ֆոնդից	Հայ.	Ռուս.	Այլալեզու	Գիրք	Հանդես	Թերթ
Գիտաշխատողների ընթերցասրահ	82790	463172	390921	72251	259566	160004	43602	406869	56303	
Ընդհանուր ընթերցասրահ	104179	630307	604948	25359	505278	78169	46860	605394	13565	11348
Ընթացիկ մամուլի ընթերցասրահ	54120	392753	70564	322189	244684	146131	1938		103527	289226
“Արև” ընթերցասրահ	159	203էլ. սպաս.								
Ատենախոս. և սեղմագրերի ընթերցասրահ	5101	7068 տպագիր		7068	3975	3093		7068		
Ընդամենը	1494410		1066433	426867	1013503	387397	92400	1019331	173395	300574

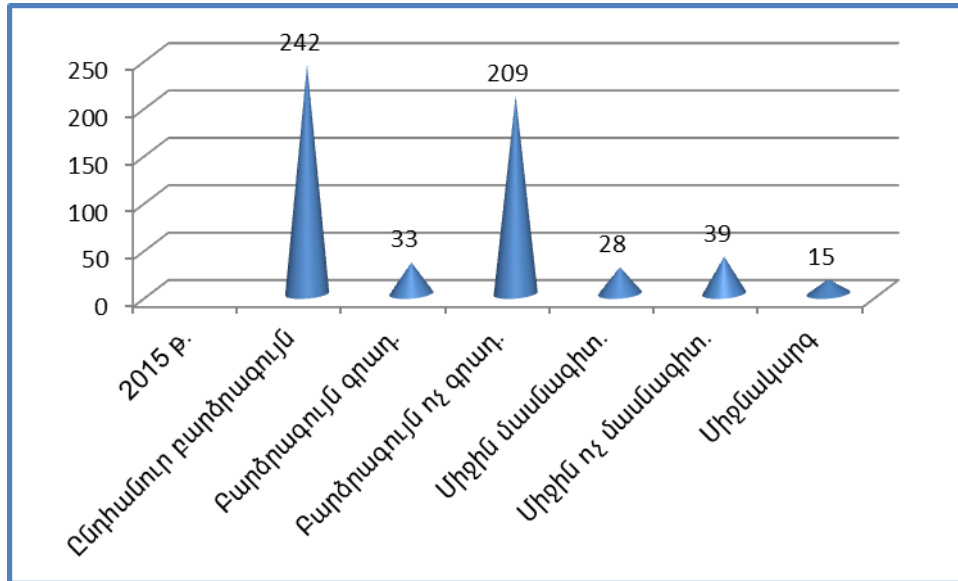
Գրադարանային աշխատողների կազմը ըստ կրթության և ստաժի

Աղյուսակ 14

Պաշտոն	Զբաղեցրած պաշտոն. քանակը	Ըստ կրթության					Ըստ ստաժի		
		Բարձրագույն		Միջին մասնագիտական		Միջնակարգ	1-5 տարի	6-10 տարի	10-ից բարձր
		Գրադ.	Ոչ գրադ.	Գրադ.	Ոչ գրադ.				
Տնօրեն	1	0	1	0	0	0	1	0	0
Փոխտնօրեն	3	2	1	0	0	0	0	1	2
Գիտ. քարտուղար	2	0	2	0	0	0	0	1	1
Իրավաբան	1	0	1	0	0	0	1	0	0
Կադրերի բաժնի վարիչ	1	0	1	0	0	0	1	0	0
Գլխավոր հաշվապահ	1	0	0	0	1	0	0	0	1
Ավագ հաշվապահ	1	0	0	0	1	0	0	0	1
Հաշվապահ	4	0	4	0	0	0	4	0	0
Տնտեսագետ	2	0	2	0	0	0	1	0	1
Բաժնի վարիչ	13	7	6	0	0	0	0	1	12
Ենթաբաժնի վարիչ	27	4	19	2	2	0	4	6	17
Գլխավոր գրադ.	45	10	27	4	2	1	4	8	33
Առաջատար գրադ.	42	2	26	6	6	1	11	15	6
1-ին կարգի գրադ.	66	1	38	10	13	4	19	29	18
2-րդ կարգի գրադ.	16	0	7	1	5	3	9	5	2
Գրադարանավար	26	0	20	0	4	2	18	5	3
Գլխ. մատենագետ	16	5	10	1	0	0	0	5	11
Առաջատար մատենագետ	3	0	3	0	0	0	2	0	1

1-ին կարգի մատենագետ	21	2	17	1	1	0	12	9	0
Ֆոնդապահ	3	0	3	0	0	0	3	0	0
Ծրագրավորող	5	0	4	0	0	1	4	1	0
Օպերատոր	12	0	8	2	2	0	6	3	3
Կազմող	2	0	0	0	0	2	0	1	1
Վերականգնող	4	0	1	1	1	1	1	1	2
Գործավար	1	0	1	0	0	0	1	0	0
Արխիվավար	1	0	1	0	0	0	0	1	0
Ցրիչ	1	0	1	0	0	0	0	0	1
Պահեստապետ	1	0	1	0	0	0	0	0	1
Համակարգ. ցանգի ադմինիստրատ.	1	0	1	0	0	0	1	0	0
Թվային տեքստ. սրբագրող	2	0	1	0	1	0	2	0	0
Նկարիչ օպերա տ .	1	0	1	0	0	0	1	0	0
Ընդամենը	326	33	209	28	39	15	106	92	128

Նկ. 7 Գրադարանային աշխատողների կրթական մակարդակը (2015թ.)

Ստացումներն ըստ աղբյուրների

Աղյուսակ 2

		Նախատեսվել է 2015թ. (մ)	Կատարվել է 2015թ. (մ)
1	Չանրապետական պարտադիր օրինակ	6800	6609
1.1	գիրք	3800	4403
1.2	հանդես (անուն /միավոր)	230/2500	170/1896
1.3	լրագիր, (անուն/կազմ)	115/500	75/310
2	Գնում (անուն/միավոր/	3020	3220/4229
2.1	Ձեռք բերվող գրքեր	2800	2979
2.2	Ձեռք բերվող նյութական այլ կրիչներ	90	60*
2.3	Քարտեզ		36
2.4	Չանդես (անուն/միավոր)	100/1500	101/1064
2.5	Լրագիր (անուն/կազմ)	30/80	40/90
2.6	Էլեկտրոնային հրապարակումներ	4	4
3	Նվեր տեղական /միավոր/	17000	19511
4	Նվեր արտերկրից	7850	6891
5	Միջազգային գրքափոխանակություն	700	1085
6	Չայաստանյան գրքափոխանակություն	200	212
7	ՉԱԳ հրատարակություններ	500	640
8	Կորած գրքերի ակտ	0	2
	Ընդամենը	37000	39179

60մ.*-CD-DVD-46մ., դիդակտիկ նյութ-3մ., գլոբուս-6մ., հուշամեդալ-1մ.,
 բանգարանային առարկաներ՝աթոռ-1մ., կլիշե-1մ., գրքի հենակ-2մ.,

Ստացումների բաշխումն ըստ հավաքածուների և լեզուների

Աղյուսակ 15

N	Գրադարանի հավաքածուները	2015թ.		Հայերեն	Ռուսերեն	Այլալեզու
		Նախատեսվել է /միավոր/	Կատարվել /միավոր/			
	2	3	4	5	6	7
1	ՀՀԱԳ բաժին	5000	5862	4425	339	1098
1	Հնատիպ հազվագյուտ գրակ. ենթաբաժին (Գիրք/պարբերական)	4000	29	13/0	7/0	8/1
1.1	Արխիվային գրակ. ենթաբաժին		2820	2820	0	0
1.2	Պարբերական մամուլի ենթաբաժին(միավոր/կազմ)		1588	1311/277	0	0
1.3	Նվիրատվ. և անհատական Հավաքածուների ենթաբաժին (Գիրք/պարբերական)	1000	1425	1/3	289/43*	869/220
1.4	Գլխավոր գրապահոցին	20000	19616	9353	4350	5913
2	Նոտային երաժշ. գրակ. բաժին	300	291	210	15	66
3	Արվեստի գրակ. և ոչ գրք. հրատ. բաժին	2000	1155	747	139	269
4	Ընթերց. առձեռն ֆոնդին	200	189	149	13	27

5	Սեղմագրերի և ատեն. Ընթերցասրահ	650/500	571/688	405/487	163/156	3/45
6	Մատեն. և գիտ. Զետագոտ. Բաժին, գրադ.	200	232	181	47	4
7	Բաժինների աշխ. Գրադ.	40	351	59	167	125
8	Գրադարանագիտ. ընթերց.	0	0	0	0	0
9	Ընթացիկ մամուլի ընթերց.	500	475	450	25	0
10	ՄԱԿ	50	0	0	0	0
11	Գրատպության թանգարան	15	25	6	0	19
Ընդամենը՝		Ընդամենը՝	29455	16472	5414	7569
13	Պահուստ. գրակ. ֆոնդին	763	604	91	68	68
14	Գրքափոխ. ֆոնդին	8961	6470	2180	311	311
Ընդամենը		Ընդամենը	9724	7074	2271	379
Ընդամենը՝		Ընդամենը՝	39179	23546	7685	7948

43* միավոր պարբերականներն են՝ 16 միավոր հանդես / 27 կազմ լրագիր

Ստացումների բաշխումն ըստ հավաքածուների և հրատարակչական տեսակների

Աղյուսակ 16

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Ըստ ֆոնդերի	Նախատեսվել է	Կատարվել է /ճ./	Գիրք /ճ./	Հանդես /ճ./	Լրագիր կազմ	Շարունակ. Հրատ. /ճ./	Կերպ. ոչ գրք. Հրատ /ճ./	Նոտա /ճ./	Թանգար. Առարկա /ճ./	Սեղմ. /Ատե-նախ. /ճ./	DVD/ CD /ճ./	Քարտեզ /ճ./		
1	ՀՀԱԳ բաժին	5000	5862	3931	1551	304	0	4	50	0	0	0	0	22
1.1	Հնատիպ հազվագյուտ գրակ. ենթաբաժին	4000	29	28	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.2	Արխիվային գրակ. ենթաբաժին		2820	2744	0	0	0	4	50	0	0	0	0	22
1.3	Պարբերական մամուլի ենթաբաժին		1588	0	1311	277	0	0	0	0	0	0	0	0
1.4	Նվիրատվ. և անհատական Հավաքածուն երի ենթաբաժին	1000	1425	1159	239	27	0	0	0	0	0	0	0	0
2	Գլխավոր գրապահոց	20000	19616	11475	5006	798	29	0	0	0	2308	0	0	0
3	Նոտային երաժշտ. գրակ. Բաժին	300	291	95	1	1	0	0	163	0	0	31	0	0

4	Արվեստի գրակ. և ոչ գրք. հրատ. բաժին	2000	1155	556	6	0	0	455	0	0	0	77	61
5	Ընթերցասրահների առձեռն ֆոնդին	200	189	165	12	0	0	0	0	0	0	12	0
6	ա)Սեղմագիր	650	571	0	0	0	0	0	0	0	571	0	0
	բ)Ատենախոսություն	500	688	0	0	0	0	0	0	0	688	0	0
7	Մատեն. և գիտ. շետագոտ. բաժին	200	232	38	194	0	0	0	0	0	0	0	0
8	Բաժինների աշխատանքային գրադարաններին	40	351	327	24	0	0	0	0	0	0	0	0
9	Ընթացիկ մամուլի ընթերցասրահին	500	475	0	475	0	0	0	0	0	0	0	0
10	ՄԱԿ-ի ավանդապահ ընթերցասրահի	50	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
11	Գրատպության բանգարան	15	25	6	0	0	0	9	0	5	0	0	5
Ընդամենը			29455	29455	16593	7269	1103	29	468	214	7	357	120

12	Պահուստային գրականության ֆոնդին	700	763	676	27	55	0	0	5	0	0	0	0
13	Գրքափոխ. ֆոնդին	6845	8961	7481	857	0	0	508	70	0	0	44	1
Ընդամենը			9724	8660	884	55	0	508	75	0	0	044	1
Ընդամենը			39179	24750	8153	1158	29	976	289	7-2	3567	164	88